

О ГЕРИОНИДИ

Традиција

Најраније излагање легенде о Гериону налази се у Хесиодовој *Теоџонији* (287–94):

Χρυσάωρ δ' ἔτεκεν τρικέφαλον Γηρυονῆα
 μιχθεῖς Καλλιρόη κούρη κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
 Τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίη Ἡρακληεῖη
 βουσί παρ' εἰλιπόδεσσι περιρρύτῳ εἰν' Ἐρυθεῖη
 ἤματι τῷ ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
 Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν διαβάς πόρον Ὠκεανοῖο
 Ὅρθον τε κτεῖνας καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα
 σταθμῶ ἐν ἠερόεντι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.

Гериона, сина Хрисаоровог и Океаниде Калироје, убио је Херакле отимајући му стадо говеда, на острву Еритеји преко Океана. Орт и пастир Еуритион такође су убијени; Херакле је потом стадо одвео у Тиринт. Овај приказ чини „прегнантни сажетак приче која је сигурно била разрађенија у усменој традицији“; основа наратива вероватно је индоевропска.¹ У својим најранијим облицима повезана је с одласком јунака у доњи свет како би савладао демона смрти и отео му његов плен.² Блискоисточне паралеле такође су узимане у обзир у трагању за причом.³ Уопште узев, сама отмица стада била је древни топос песме.⁴

¹ Brize (1990) 82. Упор. различите приповести у индијској књижевности: бог Индра побеђује змаја Вртру и ослобађа узапђене воде које се пореде са говедима затвореним у штали; Трита Аптја, лик повезан са Индром, убија троглавог змаја Вивисарупу и пушта његова говеда, док Индра одсеца његове три главе и одводи говеда својој кући; Индрина говеда отимају демони и сакривају у водени ток који окружује свет све док их Индра не поврати. Даље видети Watkins (1995) 466–8, Davies (2006) 118–19, West (2007a) 260–2 (последњи са примарним референцама и библиографијом).
² Видети Herter (1954), Burkert (1977), (1979) 83–, Nisbet и Hubbard о Хорацијевим *Carmina* 2.14.8, Davies (19886), с ранијом литературом.

³ Видети Gangutia Elicegui (1998), која пореди Нинуртин сусрет са чудовиштем Асакуом.

⁴ Упор. ирску епску песму *The Cattle-raid of Cuailgne*, и (о тамилској поезији) Каилаш-апати (1968) 277, s.v. „крађа стоке“. За отимање говеда (или других животиња) као узрока сукоба у грчкој књижевности упор. Хом. Ил. 11.671–2 νεῖκος ἐτύχθη ἀμφὶ βοηλασίη, 18.520–40, 20.89–92, Од. 11.398–403, 15.383–8, Хес. Дела 163 μαρναμένους μῆλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο, (Хес.) фр. 204.44–51, M–W, *Κυῖριја*, арг. 3 GEF, [Хес.] Scut. 12 χωσάμενος περὶ βουσί, Eleg. Adesp. фр. 62.9 IEG (од Архилоха: Henry (1998)) ἀντιπάλων βουσίῃν ἔσ, Пинд. Оде 10.60 ἀμφὶ βουσίῃν πωс χολωθεῖς, И. 6.31–5, фрр. 169a.1–8 (код Lloyd-Jones (1972) 55–6 = (1990a) 164). Даље видети Davies (19886) 289 у п.70 (2005) 154–5, (2006) 119 п.79, 125–6, West (2007a) 451–2, McInerney (2010) 97–102.

Краће излагање при крају Хесиодове поеме, додато вероватно у шестом веку, не обилује детаљима.⁵ Друга књижевна верзија припада Писандру са Родоса, који мит укључује у свој еп *Хераклеја*. Један једини фрагмент садржи његово прво повезивање са Хелијевим пехаром.⁶

Мит је приказан у архајској уметности широм грчког света.⁷ Најстарији пример, вероватно из средине седмог века, приказује Херакла како натезе свој лук на Гериона који има три тела, четири ноге и носи четири штита; иза Гериона налазе се животиње, вероватно говеда.⁸ Нешто касније налазимо детаљнији приказ.⁹ Херакле, носећи своју лављу кожу, дохвата једну од Герионових глава са кацигом и одсеца је мачем; друга глава забачена је унатраг, очигледно погођена стрелом; стреле су забодене у Еуритиона и двоглавог пса (Орта, по свој прилици), који леже покрај гомиле. Остали прикази из седмог века представљају самог Гериона, предочавајући његово чудовишно обличје на различите начине.¹⁰

Две слике сачуване су из прве четвртине шестог века. Једна понавља портрет који се налази на ободу штита поменутог горе; друга приказује Гериона као пастира који води своје стадо замахујући бичем.¹¹ Неколико скулптура сачувано је из овог раздобља.¹² Од отприлике 550. године број ваза које приказују овај мит значајно се повећава; њихова главна тема, као на бројним ранијим представама, јесте бој између Херакла и Гериона.¹³ Основна поставка ове сцене подсећа на рад претходних уметника. Уместо каталошког описа сваке вазе, подвлачимо значајне додатне детаље. Најпре, две амфоре из Халкиде

⁵ Хес. Теог. (979–83).

⁶ Фр. 5 GEF. *Суга* Писандра смешта или „пре Хесиода“ или у средину седмог века (GEF стр. 180). West тврди да се Писандрово портретисање Херакла са лављом кожом, луком и тојагом не затиче у уметности пре отприлике 600. (ibid. стр. 23), и оквирно усваја тај датум као *terminus post quem*. Али ми ћемо се ускоро срести са уметничким представама Херакла са лављом кожом који одапиње стреле, које датирају из отприлике 625–600; чак иако то занемаримо, зашто бисмо претпостављали да су уметнички садржаји везани за ову појаву претходили књижевним?

⁷ Видети Barrett (1968) 6–10, M. Robertson (1969), Brize (1980), Muth (2008), 65–92. У следећим напоменама, &X значи „пример &X код Brize (1980).“

⁸ Протокоринтска пиксида из Фалерона (&11); видети Brize (1980) 118 n. 281.

⁹ Рељеф на коњској грудној плочи, из самоског Хереијона, око 625–600 (&8); видети Brize (1985).

¹⁰ Рељеф од слоноваче из самоског Хереијона, око 625–600 (&1); две ноге, три главе са кацигама, три копља и штита. Бронзана етрурска скулптура, око 625–600 (&5); две ноге, једно тело, три главе, две руке. Скулптуре од теракоте из Пирге, крај седмог века (&2); три главе са кацигама, три руке подигнуте да баце копља, тела спојена у појасу. Фрагмент од теракоте из овог раздобља из Чаталар Тепеа, који је објавио Lohmann (2007) 581, са сл. 10, приказује две главе са кацигама у непосредној близини; ово би могао бити Герион (тако Lohmann), или пар хоплита (тако Greaves (2010) 153).

¹¹ Средњекоринтски киликс из Перахоре (&12); пиксида од слоноваче из Кјузија (&7). Герионов пастир је обично Еуритион, али традиција о Гериону као сточару одражава се у два познија извора: (Скилак) Перипл. 26 ἐνταῦθα (сцил. ἐν Ἐρυθείαι) ὁ Γηριόνης λέγεται ἵκειν, καὶ τοὺς βοῦς Βουκόλειν и EM 231.8–14 Gaisford Γηριών... παρὰ τὸ γηρώω, ὃ ἐστὶ φθέγγομαι... πρέπον ὄνομα Βουκόλωι кратκτικῶι γάρ.

¹² Скулптура Гериона од кречњака из Голција, око 600–550 (&2a); постоје још две скулптуре са Кипра из нешто каснијег шестог века (&&3–4)

¹³ Видети Brize (1990) 74–8, 81–4 за главну збирку. Сукоб се такође јавља на Кипсоловом ковчегу, из отприлике 550 (&10).

приказују Гериона са крилима и једним паром ногу; једна именује Гериона на дорском дијалекту као ΓΑΡΥΟΝΕΣ (друга ΓΕΡΥΟΝΕΣ, што је очекивани облик за јонског уметника).¹⁴ Друго, Атена стоји поред Херакла на великом броју ваза, обично на левој страни слике. Треће, неколико приказа представљају Гериона у друштву женске особе. Њу вероватно треба идентификовати као Герионову мајку Калироју, пошто је „тужна мајка“ типична фигура архајске уметности.¹⁵ Четврто, на једној вази појављује се Јолај, стојећи поред Атене, а она сама је иза Херакла; на другој страни стоје неколико наоружаних људи који очигледно чувају стадо док се Херакле бори.¹⁶

Доцније у шестом веку Ибик помиње ову причу.¹⁷ У петом веку обрађена је у Панијасидовом епу, његовој монументалној *Хераклеји*, у Пиндаровим лирским песмама, те у прози Хекатејевој, Ферекидовој и Хеланиковој.¹⁸ У својим *Генеалоијама*, Хекатеј одбацује причу која смешта Гериона на Еритију на далеком западу, и уместо тога чини га краљем области око Амбракије и Амфилохије у северној Грчкој, можда под утицајем традиције да су говеда у овој области потомство Герионових животиња.¹⁹ У Хекатејевом *Ойису земље*, међутим, Херакле се креће традиционалнијом маршрутом: зауставља се у западној Сицилији²⁰, убија Солоја (епонимног владара феничког града Соли), и отима му стоку пре него што га девојка по имену Мотја (други епоним) упути у то како да је одведе.²¹ Ферекид помиње то како је Херакле добио Хелијев златни пехар и његово путовање преко Океана до Еритије. Хеланик описује Хераклову потрагу, по свом повратку у Грчку, за јуницом која се одвојила од стада и отпливала до Сицилије док је он боравио у Италији. Херодот такође помиње причу и описује Хераклов повратак у Грчку преко Скитије, у којој након сусрета са бићем које је пола жена пола змија, постаје праотац скитског народа.²²

Неколико успутних помена Гериона сачувано је у атичкој драми.²³ Чини се да ниједна класична трагедија са овом темом није написана; ово није изненађујуће, пошто би било тешко уклопити је у тај жанр. Међутим, драме о Гериону приписују се комичном

¹⁴ Обе су од истог сликара, око 540–530; једна је из Черветерија (&15), друга из Вулчи (&16). Дорско име Герионово на &16 налази се у друштву уобичајених јонских имена других ликова. Даље види Barret (1968) 6–8.

¹⁵ Brize (1990) 83. Друга могућност, нимфа Еритеја, није вероватна, као што показује Brize: локалне нимфе не појављују се у уметности пре петог века.

¹⁶ Атичка купа са потписом Еуфронијевим, из Вулчи, око 510 (Brize (1990) &2501); упор. Barret (1968) 8–9. У ономе што следи, &X значи „пример X код Brize (1990)“.

¹⁷ Ибик, фр. C176.17–18 PMGF.

¹⁸ Пан. фр. 12 GEF; Пинд. фр. 169а6–8 C–M; Хекат. фр. 26 EGM и FGrHist IF 76–7; Ферек. фр. 18аb EGM; Хелан. фрр. 110–11.

¹⁹ Тако McInerney (2010) 104 са 266 n. 19

²⁰ О Херакловом повратку са стадом преко Сицилије видети Veronese (2010).

²¹ Није јасно који од Хекатејевих наратива долази најпре; видети Bertelli (2001) 86 n. 58.

²² Херод. 4.8–10. Hinge (2004) 307–10 указује на то да фраза Γηριόνησ βοῦς има варијанту Γηριόνασ βόας у једном рукопису, те би њена морфологија можда могла указати на то да је Херодот познавао причу посредством Стесихора. Читање је необично, али само неће подржати аргумент који Hinge покушава да изгради на њему, а Γη- се не уклапа у хипотезу (очекивали бисмо Γα-).

²³ Есх. Агам. 870, фр. 74 TrGF (лирски наратив из *Хераклида*), Арист. Ахарн. 1082, Еур. Хер. 419–24. Pearson сматра да је Герион био јунак Софоклових *Иберијаца* (његово издање фрагмената, I 197).

песнику Ефипу из четвртог века и трагичару из трећег века Никомаху из Александрије; а, према Диодору, „Герион са три тела“ био је типични представник (заједно са кентаурима) чудовишта која су се појављивала у позоришту.²⁴ Уметничке представе приче настављају се у храмовној скулптури петог века²⁵, али чини се да је изгубила привлачност за вазне сликаре овог периода.

Детаљну верзију мита доноси Аполодор:²⁶

Као десети подухват (Хераклу) је било заповеђено да доведе стадо Герионово са Еритеје. Еритеја је острво близу Океана, које се данас назива Гадира. Тамо је живео Герион, син Хрисаора и Калироје, ћерке Океанове. Његово тело састојало се од три људска срасла заједно и повезана у једно у појасу, али раздвојено на троје од бедара и слабина. Имао је стадо мрке боје које су чували Еуритион пастир и Орт, двоглави пас, потомак Ехидне и Тифона. Пролазећи Европом, да доведе Герионово стадо, Херакле је убио много дивљих животиња и стигао у Либију те настављајући према Тартесу подигао, као знакове свог проласка, два стуба један наспрам другог на граници Европе и Либије. Пошто га је Хелије жестоко пекао на путу, одапео је стрелу на бога, који му је, дивећи се његовој храбрости, поклонил златни пехар, у којем је прешао преко Океана. Стигавши на Еритеју сместио се на планини Абас. Пас га је угледао и јурнуо на њега; ударио га је својом тојагом, а када је пастир Еуритион дошао у помоћ псу, убио је и њега. Менет, који је ту напао Хадово стадо, јавио је Гериону шта се догодило а овај је, сусревши се са Хераклом поред реке Антем, док је одводио његово стадо, приметно с њим битку и изгубио живот. Херакле је укрцао стадо у пехар, и након што је допловио до Тартеса, вратио га је Хелију.

Након што је прошао преко Абдерије стигао је у Лигустину, где су Јалоб и Деркин, синови Посејдонови, покушали да му отму стоку, међутим, он их је убио и наставио својим путем кроз Тиренију. У Регију један бик је умакао, скочивши у море, и отпливао до Сицилије, и након што је прошао кроз оближњу област која се након тога назива Италија, јер Тирењани кажу за бика *иџалос*, стигао је до равнице којом је владао Ерикс, краљ Елима. Овај Ерикс био је син Посејдонов и уврстио је бика у своје стадо. Предајући стадо на чување Хефесту, Херакле се дао у потрагу за биком. Нашао га је у Ериковом стаду и када је краљ одбио да га преда, осим ако га Херакле не савлада у рвању, Херакле га је победио три пута и убио га током рвања те потом повео бика са остатком стада према Јонском мору. Када је пристигао до обале мора, Хера је послала рој обода и стадо се раштркало све до падина Тракије. Херакле је пошао у потрагу, и након што је ухватио неколико говеда, повео их је према Хелеспонту; али остатак је остао у дивљини. Сакупивши краве уз велике тешкоће, Херакле је за то окривио реку Стримон, која је до тада била пловна, и учинио је непловном испуњавајући њен ток стенама; потом је сакупио стадо и предао га Еуристеју који га је принео на жртву Хери.

²⁴ Ефип фр. 3–5 PCG; Ником. TrFG 127 F 3; Диод. 4.8.4.

²⁵ У ризници Атињана у Делфима, вероватно између 510 и 490 (&2506; за датирање видети Finglass (2013a) 45 са п. 81), Зевсовом храму у Олимпији, завршеном око 456 (&2507) и Хефестовом храму у Атини, завршеном 415 (&2475).

²⁶ Аполод. Библ. 2.5.10.

Диодор нуди дужи приказ.²⁷ То је најдужи његов приказ од свих Хераклових подвига и укључује Хераклову велику експедицију која је започела на Криту, потом се наставила преко Либије и Египта, потом Иберије, Галије, Италије, Сицилије, поново Италије, затим Епира, пре него што се окончала у Аргосу. Барем неколико од ових прича потиче из Тимаја.²⁸

Сада ћемо размотрити сведочанства за друга два елемента Стесихорове поеме.

Хелијев пехар

Мимнермо је први грчки песник који описује Хелијеве кочије и коње.²⁹ У истој поеми помиње пехар у којем се Хелије враћа са запада током ноћи:

τόν μὲν γάρ διὰ κῦμα φέρει πολυήρατος εὐνή,
ποικίλη, Ἥφαιστου χερσίν ἐηλαμένη,
χρυσοῦ τιμήεντος, ὑπόπτερος, ἄκρον ἐφ' ὕδωρ
εὐδονθ' ἀρπαλέως χώρου ἀφ' Ἑσπερίδων
γαῖαν ἐς Αἰθίοπων

У египатској митологији помиње се брод.³⁰ Мимнермо можда доноси његов најранији грчки помен, осим ако *Τυϊανομαхија* или Писандар нису ранији од њега.³¹ Свакако Писандар је први који објашњава како је Херакле добио овај пехар – посредовањем Океановим.³² Учињен је покушај да се сагледа ово помињање и код Сапфо,³³ међутим, трагови на релевантном папирусу чини се да то не подржавају, и његово појављивање било би нагло и нејасно у том контексту.³⁴

Пехар се јавља у уметности, три пута између 510. и 480.³⁵ Ако ништа друго, јасно нам је то да припада Хелију: Херакле узима пехар а Хелије није присутан. Такође налазимо приказе сусрета између Хелија и Херакла. Два лекита из петог века приказују Херакла који прилази, са гледаочеве десне стране, Хелију у његовим кочијама, носећи тојагу (и лук такође, на једном лекиту); Атина стоји са друге стране.³⁶ Ратников претећи

²⁷ Диод. 4.17.1–25.1.

²⁸ Тим. FGrHist 566 F90 (преузето из Диод. 4.22.6).

²⁹ Фр. 12 IEG; видети даље Соф. Ајант 672–3п.

³⁰ Видети West (2007a) 207–9. За друге паралеле изван Грчке за пехар и кочије видети Thompson (1955–8) A723–4, посебно A724.2 (I 144–5).

³¹ Еумел фр. 10 GEF. West (2002a) 129–30 = 2011–13) I 384–6 наводи аспекте поеме „у складу са датирањем у осми век“, пре него што се окрене трима „другим разматрањима“ која су га довела до тога да радије прихвати датирање у позни седми или шести век. Но пошто је једно од ових разматрања одсуство Хелијевих кочија и пехара пре Мимнерма, а друга два нису посебно убедљива, то читав проблем остаје отворен.

³² Фр. 5 GEF.

³³ Watkins (2007) = (1994–2008) III 1069–87.

³⁴ West (2005b) 4–5 = (2011–13) II 59.

³⁵ &&2550–2, из јужне Италије, Јалиса, и Вулчи. Упор. Dörig и Gigon (1961) 59–62.

³⁶ &&2548 (Атина, око 500–475), &&2549 (око 550–475). За Атенину помоћ Хераклу против Гериона видети Beckel (1961) 48–9.

став призива у свест Ферекидов приказ из овог раздобља, у којем бог предаје пехар одговарајући на Хераклове претње.³⁷ Друга дела приказују мање изражен непријатељски став. Један лекит из Еретрије приказује Хелија у својим кочијама, како се издиже из Океана; кочије су наспрам посматрача, али Хелијева глава окренута је на десну његову страну, на којој се налази Херакле на обали, тојага му је у левој руци док је десна подигнута.³⁸ Један скифос³⁹ приказује скоро исту сцену два пута, овога пута са Хераклом са Хелијеве леве стране. На једној страни Херакле је у седећем положају, једна рука испружена је као у знак поздрава, друга држи тојагу; на другој страни он се креће обалом, са пехаром и тојагом у руци, одлазећи од Хелија, али главе окренуте уназад према богу. „На све четири посуде...“ јунак и Хелије гледају један другог, као да ће се ускоро одиграти размена, и тако су приказани као глумци у сцени.⁴⁰ На један више спекулативан начин Хераклова употреба пехара да превезе Герионово стадо са запада могла би имати узора у архајским феничким металним посудама које приказују бикове у својој унутрашњости.⁴¹

У књижевности петог века, предаја Хелијевог пехара Хераклу (посредовањем Непереја), налази се код Панијасида.⁴² Есхил описује пехар⁴³ а Антимак каже да „славна Еритеја“ прати Хелија у броду;⁴⁴ доцније се затиче код Александра из Ефеса.⁴⁵ Али никада не досеже до славе Хелијевих блиставих превозних средстава.

Херакле и Фол

Најпотпунији прикази мита имају следећи редослед.⁴⁶ Док је ишао кроз Аркадију, на лову на Еримантског медведа, Херакла је у Фолима угостио Силенов син, кентаур Фол. Фол отвара посебни крчаг вина за свог госта, који му је поклатио Дионис баш за такву прилику. Његов опојни мирис привукао је остале кентауре, наоружане каменцама и буктињама; Херакле их је отерао својом буктињом и луком. Током сукоба недужни Хирон рањен је стрелом замоченом у Хидрину отровну крв; слично оруђе изазвало је смрт Фолову, који је извукао стрелу из тела кентаура и случајно је зарио себи у ногу. Херакле га је сахранио након што се вратио у Фоле и наставио са својим ловом.

³⁷ Фр. 18а EGM. Boardman (1989) 194 (са Tafel 33.3) повлачи аналогију са стрелцем који циља на сунце на грчко-персијском скарабеју, вероватно из позног шестог века.

³⁸ Атички црнофигурални лекит из Еретрије, Леагрова група, око 510–500 (&2545).

³⁹ Атички црнофигурални скифос из Тарента који се приписује Тезејевом сликару, око 550–475 (&2546).

⁴⁰ Piney и Ridgway (1981) 141.

⁴¹ Тако Boardman (1989) 194; видети id. (2002) 174 за слику посуде са Сицилије, можда из седмог века.

⁴² Фр. 12 GEF.

⁴³ Фрр. 69 TrGF (*Хелијаге*), 74 (*Хераклиге*). За текст видети Sommerstein (2010) 196–7.

⁴⁴ Фр. 66 IEG.

⁴⁵ Фр. 38 SH.

⁴⁶ Аполод. Библ. 2.5.4, Диод. 4.12. О миту даље видети Wolf (1993) 171–2, Bremmer (2012) 40–2.

Најранији прикази мита налазе се у уметности,⁴⁷ један из седмог века, други из раног шестог.⁴⁸ На оба (с посматрачевог гледишта), на десној страни појављује се питос, Фол држи кантарос а Херакле прогони кентауре. У неколиким приказима ове сцене Фол подиже или испружа руку, понекад отвара длан, као да моли за мирно решење неочекиваног сукоба. Скулптура из храма из седмог века приказује овај сукоб.⁴⁹ Једини књижевни извор који би могао бити из седмог века налази се код Писандра, чија фраза *νοῦς οὐ παρά Κενταύροισιν* можда описује дивље насртаје кентаура.⁵⁰ Сцена из ранијег периода приказује кентаура (могуће Фола), који пресица вино из питоса употребљавајући скифос.⁵¹

Сукоб је такође инспирисао уметност шестог века; поред скифоса из Коринта поменутог горе (&366), налазимо шест метопа на Херајону из Фоче дел Селе (*Foce del Sele*), фриза на храму Атене у Асосу, црнофигуралну атичку амфору са вратом, и котлић из Цере.⁵² Међутим, атичке представе мита о Фолу (око 530–475), наглашавају његове мирољубиве аспекте. Видимо Херакла и Фола како се поздрављају; Херакле подиже поклопац питоса са вином; Херакле, или Фол, замаче купу у питос или стоји над њим; Херакле и Фол налазе се на гозби.⁵³ Две вазе које приказују гозбу, приказују кентауре у галопу како хитају каменице и гране, или Херакла који се бори против кентаура својом тојагом.⁵⁴ Насилни карактер приче тако није сасвим стављен на страну.

У петом веку Епихарм је написао комад са овом темом,⁵⁵ што је можда учинио и Аристофан⁵⁶, а сусрет је очигледно описао Панијасид, који каже (свакако о Хераклу)⁵⁷:

τοῦ κέρασας κρητήρα μέγαν χρυσοῖο φαεινόν
οκύφους αἰνύμενος θαμέας πότον ἠδὺν ἔπιπεν.

Причу спомиње и Теокрит а Лукијан потврђује популарност сцена пића у уметничким делима.⁵⁸

⁴⁷ У овом одељку, „&X“ значи „пример X у Drougou et al. (1997)“. За тему уопште видети Wolf (1993) 41–2.

⁴⁸ Коринтски поклопац за пиксиду из Перахоре, око 675–650 (&365); коринтски скифос, око 600–575 (&366).

⁴⁹ Метопа са храма Аполона Лисејског у Термосу, око 625–600, приказују Херакла као стрелца, са кентаурима, изнад једног исписано је ΦΟΛΟ (&368).

⁵⁰ Фр. 9 GEF; упор. Huxley (1969) 104.

⁵¹ Рељеф од теракоте из Праисоса, Крит, око 600 (&358).

⁵² &369 (упор. Van Buren (1942) 437); &370 (упор. Westcoat (2012) 151–8 са таблом 92, и 238–9 са датумом, око 510–490); &367 (око 525–500); Pieraccini (2003) 99–100, 104–5.

⁵³ &&349–50; &&351–4; &&355–7, 359; &&360–3.

⁵⁴ &&362–3.

⁵⁵ Епихарм фр. 66 ΡCG Ἡρακλῆς ὁ παρ Φόλωι.

⁵⁶ Арист. фрр. 278–88 ΡCG Δράματα ἢ Κένταυρος.

⁵⁷ Пан. фр. 9 GEF.

⁵⁸ Теокр. 7.149–50; Лукијан 17.14.

Стесихорова верзија

Стесихорова обрада теме о Гериону била је од суштинске важности; вероватно најдужа и најпотпунија обрада у антици. Шта садржи што је познато из других извора? А шта је у њој ново?

Неки аспекти поеме очекивани су захваљујући ранијим презентацијама мита. Херакле (фр. 8.9) одлази на Еритију (фр. 9.1–2) користећи Хелијев пехар (фр. 8) да отме Герионову стоку (фр. 15.27). Појављује се Герионов пастир (фр. 9) и он је највероватније убијен (фр. 10.1–2н). Герион, син Хрисаоров (фрр. 13.3–5, 15.24), има шест руку и ногу (фр. 5); бори се са Хераклом, и губи своју прву главу хицем из лука, другу у боју прса у прса (фрр. 19–20). Атена има своју улогу помажући Хераклу (фр. 18).

Остали детаљи у Стесихоровој поеми, премда нису јединствени за њега, ипак су довољно ретки да заслужују да буду истакнути. На пример, Херакле вероватно добија Хелијев пехар настојањем Нерејевим (фр. 7).⁵⁹ Герион има крила (фр. 5),⁶⁰ и сазнаје за претњу по своје стадо од треће стране (фрр. 12–13).⁶¹ Остале потврде ових елемената долазе након Стесихора. Његова поема могла би бити њихов извор, било непосредно или посредно. Панијасидов Нереј не може бити преузет од Писандра, код којег се очитује другачија врста посредовања; најједноставније је претпоставити да ова замисао долази од нашег песника. Неки учењаци zaloжили су се за Стесихоров утицај на представе на вазама крилатог Гериона, у смислу да једна од њих (обе потичу од истог уметника), именује чудовиште дорским дијалектом уместо јонског који се користи за остала имена; ово, тврде они, најлакше се објашњава тиме да је Стесихоров приказ био уметнику на памети.⁶² Сликар показује исту дијалекатску варијацију на другим вазама, што нема никакве везе са Стесихором,⁶³ тако да је ово повезивање неизвесно.

Име особе која обавештава Гериона не наводи се у нашим фрагментима. Аполодоров приказ обезбеђује управо такву личност: Менета, Хадовога пастира. Његова појава у митографовом приказу неочекивана је; као што наглашава Барет (Barrett), за Гериона би било једноставније да је био присутан када је Херакле кренуо у напад, или да је пошао у обилазак свог стада, видео да је нестало и кренуо за њим. У проширеном наративу какав је Стесихоров, с друге стране, такав лик обезбеђује погодно успоравање наратива: „Само ако се вести доносе Гериону у кућу, када је удаљен од свога стада, можемо имати, пре него што крене у потеру, дуги низ говора и против-говора које песник ужива да саставља.“ Пошто није познат ниједан проширени наратив мита о Гериону, најекономичније је да идентификујемо неименовани лик код Стесихора са Менетом.⁶⁴

⁵⁹ Видети такође Панијасида фр. 12 GEF; Писандар фр. 5, Океана чини посредником.

⁶⁰ Такође и на две вазе из Халкиде из 540–530.

⁶¹ Тако Апол. Библ. 2.5.10.

⁶² Тако Watkins (1995) 467.

⁶³ Видети Wachter (2001) 270–3 (на пример, једна ваза има ликове са натписима Ναῖς и Φοῖβη).

⁶⁴ Vürthcim (стр. 21) први је претпоставио да је митографов Менет изведен из Стесихора; Barrett (1968) 13, одакле је преузет горњи цитат, показује колико је ова претпоставка у сагласју са материјалом

Остали елементи *Гериониде* неочекивани су. Особа која обавештава Герiona пре-клиње га да се не сукобљава са Хераклом (фр. 15.5–7); Герion одговара храбро и изазивачки, изјављујући да се мора борити упркос очекиваном смртном исходу (фр. 15). Касније, Герионова мајка апелује на њега, користећи се језиком који подсећа на Хекубин апел сину Хектору у *Илијади* 22 (фрр. 16–17). Пре самога боја, Атена говори Посејдону да има у виду своје обећање да неће бранити Герiona (фр. 18). Одсецање прве Герионове главе праћено је поређењем са одсецањем главе мака (фр. 19.44–7), у још једној упадљивој реминисценцији на *Илијаду*. На свом путу од Еритије до Тиринта, Херакле се у Аркадији сусреће са кентауром Фолом, који га гости вином (фрр. 21, 22).

Један књижевни приказ могао би бити ранији од Стесихоровог и могао би, у теорији, садржати неки или све од ових елемената: Писандров. Није вероватно да их је садржавао (или већину њих), из два разлога. Прво, Писандрово дело обухвата две књиге,⁶⁵ и садржи не само канонске подухвате него и разнолике друге авантуре. Његова обрада приче о Герionу била би тако краћа и једва да би могла обухватити помно обрађена обраћања, опсежне описе, и бројне ликове који се налазе код Стесихора. Друго, детаљна интеракција са Хомером, као што налазимо у фр. 15, 17, и 19, није другде потврђена за седми век.

Бројне одлике Стесихорове поеме неповратно су изгубљене; друге ће бити сачуване у познијим изворима, али без позивања на њихово порекло. Код Хекатеја, Хеланика, Аполодора, и Диодора, Херакле се враћа преко Сицилије, стога се помишљало, у вези са овим делом приче, да он потиче од Стесихора,⁶⁶ иако за ово нема непосредних доказа.⁶⁷ Током овог дела пута, топли извори у Химери начињени су у част Херакла,⁶⁸ ови извори јављају се на кованицама Химере од средине петог века, и истакнути су у Пиндаровој оди химерском победнику Ерготелу.⁶⁹ Песник који има везе са Химером могао би укључити ову локалну легенду у свој приказ. Постоји, међутим, много епизода смештених на Сицилију које укључују Херакла, и могла би бити само случајност то да једна од њих укључује град веома блиско повезан са Стесихором. С друге стране, боравак на Сицилији (али не и код химерских извора), потврђен је код Аполодора, чији приказ у другом погледима вероватно показује Стесихоров утицај, као што је горе поменуто.⁷⁰

папирусних фрагмената. Реткост других обрада подржава извођење митографовог приказа из Стесихора. За могућу паралелу (из хришћанске књижевности) за трећу особу која доноси вести о нападу на доњи свет пренете његовом господару, видети Davies (2008a) 263–7.

⁶⁵ Тако *Cyga*, стр. 180 GEF.

⁶⁶ Тако Malkin (1994) 209–11, Smith (2012) 123.

⁶⁷ Видети фр. 21n.

⁶⁸ Упор. Σ Пинд. О. 12.27bc (1 355.6–15 Drachmann), Диод. 4.23.1, 5.3.4.

⁶⁹ Пинд. Оде 12.19; видети Rutter (2000) 77.

⁷⁰ Диодорова верзија мање је значајна као могући извор за Стесихора, у овом и у другим аспектима. Она садржи далеко већи број епизода е да би се уклопиле унутар граница и Стесихорове поеме, а његов кратки, еухемеристички приказ Херакловог сусрета са Герionом очигледно нема никакве везе са архајском лириком.

Фрагменти

Поема је записана на папирусном свитку из првог века нове ере, у вертикалним ступцима. У три случаја, један комад папируса садржи делове два суседна ступца.⁷¹ У сваком случају можемо да идентификујемо метрику оба ступца. Пошто знамо да појединачно понављање метричке структуре, тријаде, заузима 26 редова (видети ниже), из тога можемо извести за сваки од три комада број стихова у ступцу: тридесет. Правилност писање руке чини вероватним да је тридесет постојано био број стихова у ступцу у читавом свитку. Само ако би ширина ступца ненормално варијала, или ако су један или два стиха случајно испуштени, ова би се хипотеза нашла на погрешном правцу. Претпоставка да није било таквих изостављања или варијација поткрепљује аргумент који следи.⁷²

Са двадесет шест стихова у тријади, тридесет у ступцу, сваки стубац почиње у тачки четири реда каснијој у тријади него његов непосредни претходник. Након тринаест стубаца који садрже тачно петнаест тријада, образац испуњава пун круг: четрнаести стубац започиње на истом месту у тријади као први. И тако даље правилно, након сваког тринаестог ступца. Штавише, где год је горња или доња маргина папируса сачувана на фрагменту, и место тог фрагмента унутар тријаде може се одредити, можемо да идентификујемо стубац унутар секвенце од тринаест којем припада, пошто су почетак и крај сваког ступца унутар те секвенце јединствени.

Стихометријско слово N насупрам фр. 25.36 (у осмом стиху епode), показује да поема долази до стиха 1 300 у тој тачки. Овај фрагмент стога долази из четрдесет четвртог ступца; то јест, пети стубац четврте секвенце од тринаест стубаца. Произилази да било који фрагмент приписан ступцима I до V може доћи у било који од најмање четири стварна ступца; било који фрагмент из стубаца VI до XIII има најмање три могуће локације.

У Табели I, „S“, „A“, и „E“ означавају „строфу“, „антистрофу“ и „еподу“. „Стубац I“ значи „први стубац у свакој секвенци од тринаест стубаца“ или „стубац један, четрнаест, двадесет седам“, и тако даље.

Садржај фрагмената омогућава нам да закључимо следеће о њиховим местима:

(1) Герионов разговор (вероватно са Менетом), у фр. 15 претходи фр. 19 у којем Херакле ступа у напад. Пошто оба долазе из ступца XI, раздвојени су са најмање тринаест стубаца. Фр. 13 је вероватно из истог дијалога као фр. 15 и стога мора стајати поред њега, међутим, овај стубац не може се идентификовати.

(2) Калиројин апел Гериону у фр. 16–17 мора да се на сличан начин одвијао пре Херакловог напада у фр. 19. И фр. 16 и фр. 12 потичу из ступца VI, али не из истог стварног ступца, пошто се њихове метричке секвенце делимично поклапају. Стога се најмање тринаест стубаца налази између њих. Ако је Барет (Barrett) у праву када приписује фр. 12

⁷¹ Фрр. 19, 23, 25.

⁷² Burnett (1988) 132 у п.76 доводи овај метод у питање, тврдећи (1) да је писар могао написати тридесет један стих у ступцу уместо да дозволи да последњи стих строфе чини почетак новог ступца, (2) да су интерлинеарне напомене могле утицати на правилност распореда текста. Али (1) по тој логици, писар је могао написати само двадесет девет стихова како би избегао постављање првог стиха строфе на дно ступца, па ипак, фр. 30 јесте са дна ступца IX, и окончава се са првим стихом антистрофе; (2) глосе су додате након главног текста, тако да није угрожена правилност распореда.

Менетовом обраћању Гериону, онда ће се налазити у истој секвенци као фр. 15, а фр. 16 мора бити додељен каснијој секвенци, вероватно оној која непосредно следи; Калиројин апел Гериону мора да дође након сцене у којој он први пут чује од Менета за крађу свог стада.

Табела 1: Распоред фрагмената по ступцима

стубац	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
метрика	S1–S4	S5–S8	S9–A3	A4–A7	A3–E2	E3–E6	E7–S2	S3–S6	S7–A1	A2–A5	A6–A9	E1–E4	E5–E8
фрагменти који се могу поставити на почетак						12	12			10	15		15
фрагменти који се могу поставити на крај		28				16	29	18	30		19	19	

S, A, и E означавају стофу, антистрофу, и еподу.

Стубац I значи „први стубац у свакој секвенци од тринаест стубаца, то јест, стубац 1, 14, 27, итд.

(3) Веће богова (фр. 18, стубац VIII) не може стајати у истој секвенци од тринаест стубаца као Калиројин апел (фр. 16, стубац VI). Познији фрагмент садржи почетак њеног обраћања и тако претходи фр. 17, другом одељку њеног говора. Али метрички образац фр. 17 не јавља се у ступцу VII који следи иза фр. 16, стубац VI. Одатле фр. 17 потиче из ступца VIII или каснијег. Ако фр. 17 долази из ступца VIII, фр. 18 не може бити из истог ступца VIII, пошто се преклапају метрички. Чак иако фр. 17 јесте из каснијег ступца, фр. 18 не би могао стајати у ступцу VIII из исте секвенце, пошто тешко да је стајао између фр. 16 и 17; не чини се вероватним да је веће богова претходило и праћено говорима Калиројиним Гериону. Одатле фр. 18 не потиче из исте секвенце од тринаест стубаца као фр. 17, нити (пошто фр. 16 и 17 долазе из исте секвенце) фр. 16.

Веће богова вероватно претходи Херакловом нападу на Гериона (фр. 19, ступци XI–XII). Ако се погодна уклапају у исту секвенцу, само би их ред 73 раздвојио. Стесихорова амплитуда би вероватно радије поставила фр. 19 у каснију секвенцу.

(4) Фр. 10 (из ступца X) може чинити делом дигресије током Херакловог убијања Еуритиона. Ако је тако, он би био у блиској вези са 9 а стубац X којем припада потицао би из секвенце од тринаест стубаца која претходи (вероватно непосредно) секвенци у којој стубац XI садржи Менетов извештај Гериону.

(5) Фр. 10 (стубац X) може бити најранији у позицији наших дефинитивно утврђених фрагмената. Фр. 9 вероватно му претходи. Ако је тако, секвенца у којој се појављује не може бити прва у поеми. Девет стубаца који би ишли пре фр. 10, не омогућавају довољно места за све догађаје за које морамо претпоставити да су се одиграли пре тог дела Еуритионовог увођења.

Табела 2 утврђује четири секвенце од тринаест стубаца до сада идентификованих, као и фрагменте постављене на своја места унутар њих.⁷³

⁷³ За табелу је највише заслужан Page (1973a) 148. Führer (1969b) 684 n.1 указује на грешке у ранијем покушају код Snell (1968) 117.

Табела 2: Распоред фрагмената према садржају

стубац метрика	I (S1–S4) II (S5–S8) III (S9–A3) IV (A4–A7) V (A8–E2) VI (E3–E6) VII (E7–S2) VIII (S3–S6) IX (S7–A1) X (A2–A5) XI (A6–A9) XII (E1–E4) XIII (E5–E8)
секвенца A (1–390)	овде (и у следећој секвенци) Херакле долази у Тартес, узима Хелијев пехар од Нереја (фр. 7) и прелази на Еритију (фр. 8)
секвенца B (391–780)	*место рођења Еуритионово; смрт Еуритиона? (фр. 9); животопис Еуритионов (фр. 10)
секвенца C (781–1170)	*Херакле одводи Герионова говеда; Менет саопштава Гериону шта се догодило? (фр. 13); Герион се обраћа Менету (фр. 15)
секвенца D (1171–1560)	фр. 25. Калироја моли Гериона (фр. 16) **Калироја говори Гериону (фр. 17)
секвенца E (1561–1950)	веће богова (фр. 18) ‡ Герионова смрт (фр. 19)
секвенца F (1951–2340)	**Херакле се враћа у Тартес, враћа пехар Сунцу, одводи говеда у Тиринт, и сусреће Фола (фрр. 21–2)

* отприлике на овом месту, ** на овом месту или касније, ‡ на овом месту или на неком другом у следећој секвенци

Табела покреће следећа питања:

(6) Јаз од 390 стихова, између ступца VIII у секвенци D и ступца VIII у секвенци E, биће делом попуњен дијалогом између Гериона и његове мајке, делом већем богова. Ово Стесихору пружа довољно простора за дуге говоре, које су ови важни догађаји без сумње подстакли.

(7) Ако стубац VIII из секвенце E долази при крају већа богова, имамо само 73 стиха између фр. 18 и 19, претпостављајући да припадају истој секвенци. То ће Посејдону дати довољно простора да одговори Атени, и да се фокус врати на самог Гериона. Пејџ (Page) (1973a) 149, сматра да је у овом интервалу Атена послала Ириду са поруком Хераклу, али би ово могло бити превише за поуну јазу. Економичније решење било би то да се Атена обратила Хераклу непосредно, као Ахилу у *Илијади* након тамошњег већа богова (22.182–7, 214–25).

Једна важна одлука, која се тиче укупног распореда поеме, подразумева постављање епизоде са Фолом, коју је потврдио Атенеј. Верујемо да се то догодило вероватно током Херакловог повратка. Ако се догодило на доласку, сместило би се скоро на сам почетак дела, са Хераклом који полази из Аргоса и пролази кроз Аркадију; међутим, било би неприкладно отпочети поему намењену причи о Гериону тако усputном темом. Коначно, епизода има више смисла као додаток већ готовој причи. Према Весту (West), овај сусрет одиграо се на доласку, „свакако не на повратку, када је морао да води стадо.“⁷⁴ Али други прикази Херакловог повратка лако му приписују бројне авантуре током повратка, које би у стварном животу биле онемогућене присуством стада.

⁷⁴ West (1979) 142 уз н. 73 = (2011–13) II 273 н. 73 = M. Lloyd (2007) 383 н. 73.

Метричка анализа

Неколико фрагмената означавају крај строфе и антистрофе (параграфом), или епоса (коронидом).⁷⁵ Ови знаци показују да су строфа и антистрофа заузимале девет стихова свака, епоса осам. Метричка схема која следи праћена је напоменама које казују који су фрагменти од помоћи (у било ком степену) у утврђивању метрике сваког стиха. Два најкориснија фрагмента јесу фр. 15, који садржи почетке свих седамнаест стихова, и неке од њихових завршетака, и фр. 19. Користимо само папирусне фрагменте, пошто су цитати мање поуздани у питањима метрике.⁷⁶ У овој тачки стављамо ознаку само када је извесно да нема метричке паузе, и обележавамо крај периода само када је назначен хијатом или *brevis in longo*.

Строфички пар

- (1) uu – uu – uu – – II H
- (2) uu – uu – uu – uu –
- (3) uu – uu – uu – – I
- (4) uu – uu – uu – uu –
- (5) uu – – II
- (6) uu – uu – uu – uu –
- (7) uu – uu – I
- (8) uu – uu – uu – uu – uu –
- (9) uu – uu – uu – uu – III

Епоса

- (10) uu – uu – uu – uu –
- (11) uu – uu – uu – – II
- (12) – uu – uu – uu – uu
- (13) – uu – uu – uu – uu
- (14) – uu – uu – uu – uu –
- (15) uu – –
- (16) – uu – uu – uu – uu
- (17) – uu – uu – III

Није сачувано довољно папируса да се докаже да (16) иде као горе а не uu – uu – uu – uu – ; али у обе прилике где је сачуван први слог, он је дуг, што је јак разлог за прихватање горње схеме.⁷⁷ Раздеоба између (16) и (17) појављује се као горе у фр. 15.11–12 и 25.35–6, и један слог касније у фр. 18.1–2.

⁷⁵ Параграф након фрр. 12.24, 15.4, 15.21, 16.3, 16.12, 19.43, 23.3, 30.2; коронида након 15.12, 29.1.

⁷⁶ Пишемо uu за uu само када је потврђен дуг слог. Највећи број других случајева uu, осим за финално uu на крају реченичног одељка, били су без сумње контраховани у деловима поеме који су сада изгубљени.

⁷⁷ Фрр. 15.11, 25.35

(17) Фирер (Führer) даје као – уи – уи – – (1969) 684, тумачећи фр. 17.9 –ροσυναίς[као –ροσυναίς[iv. То понавља у (1977) 6, с правом, из три разлога. (1) Фр. 12.32 показује да се епода окончава у – (n.). (2) У фр. 18.2, где је допуна –βασιλῆα извесна, не би имало довољно простора за –βασιλῆα у – – (тако West (1969) 135 н.1); нити је предложена дужа допуна која би побољшала Баретово (Barrett) –βασιλῆα θεῶν. (3) На другим местима у поеми унутрашњи реченични одељци окончавају се уи – –, строфа и антистрофа уи –.

Сличан контраст у еподи био би привлачан.

Кад се раздели у реченичне одељке, схема изгледа овако:

Строфички пар

(a) <u>уи</u> – <u>уи</u> – уи – – II H	3an
(b) <u>уи</u> – уи – <u>уи</u> – уи – уи – <u>уи</u> – уи – – II	7an
(c) <u>уи</u> – уи – <u>уи</u> – уи – уи – – II	5an
(d) <u>уи</u> – <u>уи</u> – уи – уи – <u>уи</u> – уи – I <u>уи</u> – уи – <u>уи</u> – <u>уи</u> – <u>уи</u> – уи – уи – уи – III	14an

Епода

(e) <u>уи</u> – уи – уи – уи – уи – уи – – II	7an
(f) – уи – <u>уи</u> – <u>уи</u> – уи I – <u>уи</u> – <u>уи</u> – уи – уи – уи – <u>уи</u> – <u>уи</u> – <u>уи</u> – уи – –	14da
(g) – уи – уи – уи – уи – уи – уи – III	6da

Ова метричка схема (за коју упор. Haslam (1974) II) поставља пет унутрашњих крајева реченичних одељака. Они у (a), (c), и (e) потврђени су хијатом или *brevis in longo*. Ова три завршавају се уи – –, док се две строфе завршавају уи – .⁷⁸ Узимајући уи – – као знак за крај одељка (где се уи не може контраховати), добијамо стихове који се окончавају са (b) и (f).⁷⁹ У складу са претпоставком да уи – – I означава крај одељка јесте чињеница да се контрахована два кратка слога у средини стиха никада не поклапају са крајем речи, што чини уи – – I – уи – немогућим.⁸⁰

Неки учењаци⁸¹ претпостављају крај одељка након (7), након шест анапеста у стиху (d) горе, где постоји конзистентан крај речи. Узимајући (d) као један одељак, то даје ред од четрнаест анапеста, баш као што (f) и први одељак у строфи *Ловаца на мегвеге* садржи четрнаест дактила. Ове две паралеле такође садрже унутрашњу раздеобу означену крајем речи: након четири у (f), након осам у *Ловцима*. Метрички облик тако је укупно узев конзистентнији када се распореди као горе, и садржи обрасце које Haslam (1974) 19–20 идентификује. (d) повлачи (c) и (b) и заправо их комбинује, премда више са нејасним него јасним крајем. (e) одражава (b) и други део (d). По својој дужини (f) подсећа на (d), иако се састоји од дактила, а не анапеста, и има јасан крај а не нејасан.

⁷⁸ Овај образац такође се јавља у схеми која је реконструисана за Стесихорове *Ловце на мегвеге*.

⁷⁹ За завршетке (b) видети фрагменте 10.2, 15.24, 19.11, 19.37; за (f) фрагм. 15.10, 16.18, 23.36.

⁸⁰ Упор. Haslam (1974) 15 са н.15, са белешком о изузетку у фр. 17.5, који подразумева постпозитив од једног слога.

⁸¹ На пример, Page (1973a) 146, SLG, 5.

Коментар

Γηρουνηΐς: пошто Стесихорова поема назива свог епонимног јунака Γαρυόνας (фрр. 17.4, 18.8, 19.44, 43.4), њен аутор вероватно ју је наводио као Γαρουναΐς, ако јој је уопште дао наслов. Антички писци наслов наводе као Γηρουνηΐς (фрр. 6, 21; упор. West (1970б) 277 н.3 = (2011–13) II 356 н. 3). Тако наводе и Стесихорову Ἐριφύλη (фрр. 92а, 92д, 92е), уместо Ἐριφύλα, његову Ἑλένη (фрр. 84, 88), уместо Ἑλένα, и тако даље.

Уопште узев, поеме на дијалекту не чини се да су носиле и наслове на дијалекту у античким текстовима; упор. Теокрит 28, поему на дијалекту Лезба, чије се име наводи као Ἀλακάτα у рукопису из петнаестог века, али као Ἑλα[κ]άτη у папирусу из трећег века (Р.Оху. 3551; Parsons (1983) 129). Међутим, неке наслове Епихармових комедија и Софронових мима наводе на одговарајућем сицилијанском дорском они који су их цитирали. У случају овог последњег упор. Ἰά καὶ Θάλασσα, Ἐβας [γάμος, Πίρομαθεύς или Πύρ<α> (тест. 36.10, 36.20, 35.1 PCG, све на папирусима из другог века нове ере); за позније Ὠλιεύς τὸν ἀγροιώταν (I 212–13 PCG = р. 70 Hordern, који наводи Атенеј), таί γυναικες αἱ τὰν θεὸν φαντὶ ἐξελαῖν (I 193 PCG = р. 40 Hordern, што наводе Атенеј и Апологије Дискол). Папирусни фрагменти неколико Корининих поема (за приписивање њој, видети Пинд. Оде, II изд., стр. 32 н. 41) откривају наслове на беотском дијалекту (фрр. 690 PMG Ὀρέστας, фр. 36.3 Θιομαγία, 694 фр. 13.2).

Герионово име најпре се јавља као Γηρουνεύς (Хес. Теог. 287 и 982, код Веста (West) по питању другог), и као Γηρών код Есхила Агам. 870. Највећи број грчких писаца називају га Γηруόνης (на пример, Хекатеј, Пиндар, Еустатије), што на дорском даје Стесихорово Γαρυόνας. То је облик који се налази на вазама из шестог века (ΓαρυФόνης, Γηруόνης). За облике код грчких песника видети Forssman (1966) 119–20, и латинских, Housman (1910) 253–4 = (1972) II 829–30.

5

Једна схолија код Хесиода каже да и код Стесихора Герион „такође“ (καί) има шест руку, шест ногу и крила; ово „такође“ значи да поред тога има три главе. Герион има три главе и код Хесиода. Више руку и ногу јесте близу стандарда уметничких представа Гериона од самог почетка, а каснији књижевни описи приказују његове три главе и три тела; о већем броју удова који непријатеља чине још страшнијим, видети West (2007а) 300. Крила се на другим местима јављају само на две вазе из Халкиде (видети горе).

Рукопис Т додаје καὶ Χρυσάορος након Ὠκεανοῦ, али овај рукопис одражава приређивачку активност учењака из четрнаестог века Деметрија Триклинија (видети издање које је начинио Di Gregorio, р. IX–X), те тако можемо претпоставити да додатни текст потиче од њега а не из оригиналне схолије.

6

Схолија из Апологија Рођанина каже да је Стесихорова поема спомињала острво у Атлантику „Сарпедонија“. Ово острво најпре се јавља (као Сарпедон) у *Киџрији* фр. 30 GEF

τῶι δ' ὑποκυσαμένη τέκε Γοργόνας, αἰνά πέλορα, ἰαῖ Σαρπηδόνα ναῖον ἐπ' Ἰκεανῶι βαθυδίηνη νῆσον ἰ πετρήεσσαν. За конфузију између две речи упор. Хесих. с.230 (стр. 269 Hansen) Σαρπηδῶν ἀκτῆ: ἀντί τοῦ Σαρπηδονία. Τοπος δέ οὗτος Θράικης, κτλ. (Сарпедонија или Сарпедон такође су били називи ртова у Тракији и Киликији: видети Кратес из Мало-са фр. 127 Broggiato). Хесиод смешта дом Горгона πέρην κλυτοῦ Ἰκεανοῖο ἰ ἐσχατιῆι πρὸς νυκτός, ἰν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι (Теог. 274–5), вероватно мислећи на исто место. Не знамо зашто име острва тако наликује имену ликијског војсковође у *Илијади*. Острво блажених понекад се смешта на далеки запад, међутим, Сарпедон је однесен у Ликију након смрти (Хом. Ил. 16.666–83).

Ово острво такође је можда споменуто у приказу Герионових предака (тако М. Robertson (1969) 216), пошто је његов отац, Хрисаор, избио из посечене главе једне од Горгона, Медузе; то би могло бити Хрисаорово место рођења (тако Antonelli (1996) 60). Друга могућност је да је Херакле посетио острво на свом путу према или са Еритије (тако Kleine, стр. 66).

7

Paradoxographus Vaticanus, дело из другог века нове ере (Stern (2008) 441), тврди да је Стесихор описао метаморфозу Нерејеу; о Нереју који мења облике видети Vuxton (2009) 169–77. У својој *editio princeps*, Роде (Rohde) (1872) 39 повезује овај унос са Стесихоровом *Герионидом*. Први додаток потиче од Родеа, други од Виламовица (Wilamowitz) (1898) 522 = (1935–72) IV 33.

Код Панијасида, Херакле добија Хелијев златни пехар од Нереја (фр. 12, GEF); пре њега Писандар именује Океана као морског посредника (фр. 5 GEF). Нереј тако има очигледно место у наративу о Херакловим подухватима и директна хипотеза претпоставља да је и у Стесихоровој поеми такође Херакле добио пехар његовим посредовањем. Ова хипотеза има даљу предност у томе што Нереј, Старац са мора (Хес. Теог. 233–6, Хом. Ил. 1.358 и даље, Од. 24.58), има паралеле са Герионом у различитим аспектима, посебно у њиховој повезаности са светом мртвих (упор. Davies (1988b) 284). Обојица су повезани са далеким западом; обојица су сточари, чије животиње (фоке, говеда) симболизирају мртве; море, са којим су обојица повезани, често је поимано као граница између света живих и мртвих. Сусрет са Нерејем тако би сачињавао „уводну авантуру“ (*Vorabenteuer*), која антиципира аспекте коначног сусрета са Герионом, што се често налази у приказима јунака који трагају за нечим унутар Грчке и изван ње (паралеле код Davies (1988b) 284 н. 39 (2001а) 9). Хераклова борба са Нерејем и другим морским божанствима потврђена је у архајској уметности позног седмог века; видети Glynn (1981), Brommer (1983), Westcoat (2012) 158–64.

У другој предању, које се затиче код Ферекида (фр. 18а EGM) и Аполодора (2.5.10), Хелије предаје пехар након што му Херакле запрети луком. На другим местима чини се да Аполодор прати Стесихоров приказ, али не треба да претпостављамо да је тачан у сваком детаљу; на другим местима он се понекад удаљава од уобичајеног извора и тада свакако може бити дужник Ферекидов (тако MLW). Океана је код Ферекида Херакле присилио да буде неактиван, претећи му својим луком, након што му је ударио брод.

Бризе (Brize) (1980) 68–9, 77–8, након расправе одбацује приписивање фрагмента било којој другој познатој Стесихоровој поеми. Смештен је у непотврђено дело које се бавило Херакловом потрагом за хесперидским јабукама, која се код Ферекида јавља у приповести о борби против Нереја који мења облике (фр. 16а EGM; тако Burkert (1979) 185–6 п. 13). Ова могућност не може се искључити, међутим, нама је прихватљивије приписивање *Γериониду*, из разлога који су горе изнети.

8

Овај фрагмент садржи целу строфу или антистрофу (тако Page, LGS, стр. 264). ἀφίκοιθ' ἰαράς потί βένθεα νυκτός ἐρεμνᾶς има метричку схему идентичну стиху (с) у строфичком пару. Остатак се не уклапа тачно ни у један од остала три стиха, али веома је близу, тако да је метричка структура јасна. У напоменама дискутујемо о емендацијама које имају за циљ реконструкцију метрике.

1–2 +ἄλιος δ' Ὑπεριονίδας+ Ι δέπας +ἔσκατέβαινε+ χρύσειον, „Хелије, дете Хиπεрионово, стаде да улази у свој златни пехар. Метричка схема је – у – уи – уи – ΙΙ уи – уи – у – уи, премда би требало да буде уи – уи – уи – – ΙΙ уи – уи – уи – уи. Постоје три грешке, на почетку, на крају првог стиха, и у средини другог; разматрамо их једну по једну.

(1) Читање τᾶμος („у то време“...; Barrett, LGS) за пренесено ἄλιος представља палеографски убедљиво кварење (ΤΑΜΟΣ / ΑΛΙΟΣ), где би погрешно читање било узроковано контекстом (близина Ὑπεριονίδας). За τᾶμος упореди Хом. Химн. 4.101 (које следи након описа обданице), Хес. Дела 585 (након описа године који је уведен са ἦμος δέ). Друга могућност, ἄλιος је глоса за Ὑπεριονίδας која се некако провукла у текст (тако West, у писму из 1969, ар. Führer (1977) 7; за такве корупције видети Соф. Ајант 28п.). У том случају, шта год да је изворно стајало у тексту, није морало поседовати било какву палеографску сличност са наведеним.

Други предлози мање су вероватни. ἄμος (Kaibel, у свом издању Атенеја, ΙΙΙ 32.8) даје „када је Хелије... Херакле је ушао...“ Али δέ у аподози (овде у стиху 8; упор. Denniston 177–85)) нема паралела након ἦμος / ἄμος. Можда је нека таква ознака била потребна након неуобичајно дуге зависне реченице која је уметнута. Ипак, разумно је не уводити је на бази претпоставке. Garrod код Diehl (стр. 46) узима да ἄλιον значи „морски“, како би се сложило са δέπας. Али ред речи који би уследио ἄλιον... δέπας ... χρύσειον, био би неуобичајен.

(2) Ὑπεριονίδα <ι>ς (претп. West код Page, LGS) економично реконструише метрику (са дигамом која спречава хијат). За значајну фразу упор. Хом. Од. 12.175–6 μεγάλη ἴς Ι Ἥελίου τ' αὐγῇ Ὑπεριονίδαο ἀνακτος, ([Хес.] фр. 198.2 M–W Ὀδυσσεῖος ἐιρή ἴς. Друге допуне укључују μέν (Barrett, ibid.) и δέ (Pardini (1994) 61, захтевајући уклањање ἄλιος δ'.

(3) ἔσκατέβαιν' ἐ<σ> χρύσειον (претп. Pardini (1994) 63) јесте најлакша интервенција, праћена са ἔσκατέβαινε παυχρύσειον (претп. West код Führer (1977) 7). ἔσκατέβαινε (Bergk, стр. 637) није метричко, пошто је уи – – Ι изостављено у средини стиха.

Претпостављајући да се ради о дубљој корупцији, Führer (19666) 675 премешта и исправља, како би разрешио сва три проблема. υ – δέλας ἐσκατέβαινε<v> Ὑπεριονίδας <παυ>χρύσειον.

Ὑπεριονίδας је епитет Хелијев код Хомера Од, 12.176 и Хесиода Теог. 1011 (Ἐελίου Ὑπεριονίδαο), и синоним за бога у хомерској химни 2.74. Ὑπερίων је понекад Хелијев отац, понекад синоним за Хелија, а понекад Хелије има мушко дете по имену Ὑπεριονίδας; видети West о Хес. Теог. 134; Richardson о Хом. Химн. 2.26.

δέλας обично означава Хелијев пехар (Писандар, фр. 5 GEF, Есхил, фрр. 69.3, 74.4 TrGF, Ферекид фр. 18a EGM, Антимах фр. 66.1 IEG); за смисао ове речи видети фр. 22in. На другим местима назива се λέβης (Еумел *Τυϊάνομαχιја* фр. 10 GEF, Теолит FGrHist 478 Ф1, Александар из Ефеса фр. 38 CX), φιάλη (Панијасид фр. 12 GEF), κύλιξ (Јулијан 7.219d), потήριον (Атенеј 11.470a), и *roculum* (Макроб. Сат. 5.21.19). Еуфорион (фр. 72 Lightfoot) говори о путовању χαλκεΐη ἀκάτωι. Представе на вазама приказују пловило као посуду за мешање вина и воде са широким грлом.

Хелијев пехар златан је код Мимн. фр. 12.7 IEG, Есхила фр. 74.4 TrGF, Ферекида фр. 18a EGM, Антимаха фр. 66.1 IEG; Еустатије о Дион. Периег. 558 деградира га на бронзани λέβης. Његови зраци почивају у златној одаји код Мимн. фр. 11a.2 IEG. О злату и боговима уопштеније видети фрр. 10.3–4, 90.10, 100.7, Соф. Ај. 92–3п.

ἐσκαταβαίνω јавља се на крају стиха у Хом. Од. 24.222 и у пророчанству код Херодота 5.92e2. Комбинација префикса пригодна је: ἐσβαίνω значи „укрцати се на брод“, а катаβαίνω је употребљено за Хелијев залазак код Хес. Теог. 761.

2–5 ὄφρα δὲ Ὀκεανοῖο περάσας ἰ ἀφίκοιθ' ἰαράς ποτὶ βένθεα νυκτός ἐρεμνάς, „тако да, Океан прешавши, може да стигне у дубине свете тамне ноћи.“ Упор. Хом, Од. 10.508 (крај стиха) δὲ Ὀκεανοῖο περήρησις, 11.158–9. ἀφίκοιθ' уместо рукописног –κηθ' заслуга је Блумфилда (Bloomfield) (стр. 258), ἰαράς уместо рукописног ἰερ- Пејма (Page), PMG.

Есхил на сличан начин описује како Хелије у свом пехару путује μελανίππου προφυγών ἰ ἰεράς νυκτός ἀμολγόν (фр. 69.6–7 TrGF). ἰερός придев је νύξ у Еур. Ијон 85, фр. 114.1 TrGF), Мелеагра AP 5.8.1 = 4348 HE (али не у епици: Fenoglio (2005)), κνέφας код Хом. Ил. 11.194 = 11.209, и ἦμαρ у Ил. 8.66, 11.84, Од. 9.56, Хес. Дела 770, 819; даље видети Clarke (1995) 311–12. νύξ може бити персонификована, чак и са пратећим придевима; упор. Хес. Теог. 757 Νύξ ὀλοή, νεφέληи κεκαλυμμένη ἠεροειδεΐ, а такође Сол(он) фр. 36.5 IEG Γῆ μέλαινα. За νύξ ἐρεμνά упор. Хом. Од. 11.606, Хес. Теог. 758; такође орфичку катабазу фр. 717.29 PEG κεύθεα νυκτος ἐρεμνής, Арг(онаутика) 342. ἀχλύα νυκτός ἐρεμνής. Wilamowitz (1883b) 397–8 n1 = (1935–72) И 111–12 n1. пише ἐρεμνά, међутим, нема потребе да придеви буду подједнако распоређени између доступних именица (упор. фрр. 9.5–6, 18.4–5, 97.215, Соф. Ај. 134–5n.). Премда је βένθεα граматички повезано са νυκτός, близина Ὀκεανός може подстаћи њене морске асоцијације (тако Silk (1974) 24 са 25 n.3).

Једном када се Хелије смести на западу, сва места су подједнако тамна, тако да ова фраза вероватно не описује Хераклов правац. Према Пејму (Page) (PMG стр. 101), односи се на пут са запада према истоку, пошто када се једном Хелије смести на запад,

исток се налази у најдубљој тами; ово се чини неоправдано сложеним. Атенеј уводи фрагмент говорећи да он представља Хелијев пут према заласку, то јест, са истока на запад. Ово мора бити грешка (Хелијев пут према заласку одвија се у његовим кочијама), можда узрокована конфузијом према фрази βένθεα νυκτός ἐρεμνᾶς. Wilamowitz (потвр. Lesky (1948) 34–5 = (1966) 35–6), повезује ову фразу са ποτί μάτέρα: Хелије се враћа у дубине ноћи, његове мајке, на истоку. Јер ноћ је мајка Сунца или дана, упор. Хес. Теог. 124, Есх. Агам. 264–5 са Fraenkel, Соф. Трах. 94–6, можда фр. 730e.6 TrGF. Међутим, Хесиод смешта ноћ не на исток него на запад (Теог. 214–15, 274–6), а ποτί μάτέρα чини се повезаним пре са оним што следи него са оним што претходи.

6–7 ποτί μάτέρα κουριδιᾶν τ' ἄλοχον παίδας τε φίλους, „својој мајци, младој жени и својој драгој деци.“ Одсуство посебних имена за Хелијеву породицу чини искуство општим; тако Хелије, као и сваки смртник, враћа се са свог дневног посла породици (тако Wilamowitz, loc. cit.); упор. Еур. Тројан. 20–1 ὡς δεκάσπῳρω χρόνῳ | ἄλοχους τε καί τέκν' εἰσίδωσιν ἄσμενοι, фр. 773.40–1 TrGF ποτί τέκνα] τε καί φιλίας ἄλοχους, Аристоф. Тесмофор. 1204–6, West (1997) 532–3 (2007a) 211 (за Хелијеву жељу да се врати кући, у другим књижевностима), и Апол. Род. 3.41 ἀλλ' ὁ μὲν εἰς χαλκεῶνα καί ἄκμονας ἦρι βεβήκει код Stinton (1977) 160 = (1990) 370 („Хефест, као и сваки други запослени супруг, ујутро одлази... остављајући своју жену њеном послу“). У другим приказима Хелијева мајка је Тхеија (Хес. Теог. 371, Пинд. Оде 5.1), или Еурифеса (Хом. Химн. 31.2–3), његова жена је Персеида а његова деца Кирка и Ејет (Хес. Теог. 956–7); његова веза са Клименом, у којој се родио Фаетон, била је успутна афера. За κουριδιᾶν ἄλοχον упор Хом. Ил. 7.392, Olson о Аристоф. Мир 843–4; за παίδας τε φίλους, Хом. Од. 19.455, Ил. 7.279 (дуал).

8–9 ὁ δ' ἐξ ἄλλος ἔβα δάφναισι + κατάσκιον + ποσί παῖς Διός [– υἱ – , „А он, ступи у гај сеновити дрвећа ловоровог, син Зевсов.“ Овај шумарак вероватно је на Еритији. Стесихор прелази са слике Хелија који се враћа свом дому и породици на Херакла који отпочиње критичну фазу свог подухвата. Можемо се питати због чега би Херакле ступио у шумарак (паралеле код Faulkner о Хом. Химн. 5.20), ако је велико стадо с њим; овакво место пре би погодовало усамљеном путнику који стиже у потенцијално непријатељско окружење.

За ловор, упор. Хом. Од. 9.182–3 σπέος ... δάφνησι κατηρεφές (о Полифемовој пећини), Еур. Ифиг. Таур. 1246 σκιεράϊ... ἄλλος εὐφύλλον δάφναι (где пребива Питон), Анакреонт фр. 443 PMG μελαμφύλλῳ δάφναι χλωραῖ τ' ἐλαίαι τανταλίζει; такође Хом. Од. 20.278 ἄλλος ὕπο σκιερόν ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος, Хом. Химн. 5.20 ἄλσεα... σκίοέντα (које воли Артемида), Апол. Род. 2.404 ἄλλος... σκίοειν Ἄρεος. Можда ποσί наглашава повратак на суво тло након путовања морем („egregie ob oculos ponitur gravis Herculis incessus“, Schneidewin у свом издању Ибика, стр. 98), премда овај датив често прати глаголе кретања без посебног наглашавања (Соф. Ај. 1280–1n.).

Сачувани текст скандира се υἱ – υἱ – – – υἱ – υ – υἱ – υἱ , док је нама потребно υἱ – υἱ – υἱ – υἱ – υἱ – υἱ – υἱ – υἱ – υἱ – υἱ – υἱ . Највероватније објашњење јесте то да је катаσκίοέν (Barrett, LGS), *hapaх*. Деноминативни придеви на –εις обично се граде од несложених именица (σκίοεις итд.), али упор. ποτιφωνήεις (Хом. Од. 9.456), περτιμίεις

(Хом. Химн. 3.65), ζακρούεις (Алкеј фр. 34.8 Voigt итд.), ὑποσκιόεις (Никандар 96). Штавише, WSB указује на βαθυδινήεις (Хом. Ил. 21.15), које спаја δινήεις и βαθυδίνες, баш као што катаскиόεις може спајати σκίόεις и κατάσκιος; и на придеве из епике као што су ὄξυόεις и φαίδιμοίεις, који су метрички погодне екстензије других придева (ὄξυς, φαίδιμος), баш као што катаскиόεις може бити продужени облик κατάσκιος.

Друге допуне мање су убедљиве. катаскиάρον (Page, LGS) је *hapaх.* катаскиάον (Page LGS) даје паралелу са глаголом у Хом. Од. 12.436, али партицип презента актива чита се неприродно. κατάσκιος <ᾶψ> („поново натраг“, потврђен је у епизи и код Сапфо фр. 34.2 Voigt; Führer (1977) 8) наговештава употребу пехара на путу натраг са Еритије.

На крају, Ἡρακλῆς (Page, LGS) представља искушење, са именом које атрактивно заокружује строфу (тако JD, поредећи Додсово (Dodds) издање Еурипидових *Бакхантскиња*, стр. 72, за ову употребу у сакралном контексту; додати и примера ради Соф. Антиг. 1153/4), мада „ако је Ἡρακλῆς стајало на крају, да ли би га Атенеј изоставио?“ (MLW); остају и друге могућности (на пример, као придев). Обрасцу перифразе која непосредно прати лично име које се најпре претпоставља не могу се упутити замерке: упор. EG 1138 ὁ τοῦ Διός παῖς καλλίνικος Ἡρακλῆς (Помпеји), Housmann (1918) 227 = (1972) III 973.

9

Код Хесиода, Герионово острво, „морем окружена Еритија“, налази се изван „Океана славног“ (Теог. 294). Стесихор га повезује са одређеним географским положајем на далеком западу, Тартесом: „Док је Хесиод... поставио епизоду са Герионом преко Океана без прецизирања, (код Стесихора) географија неодређеног простора развила се до те мере да се поклопила са географијом освојеног простора“ (Vansschoonwinkel (2006) 85). Тартес је био град на реци касније познатој као Бетис, а потом као Гвадалкивир. Сама река добила је исто име; исти овај фрагмент цитира Страбон како би поткрепио своју тврдњу да су „стари писци“ проширили име са града на реку. (Име је касније повезано са библијским Таршишом, међутим, то повезивање није извесно: видети Aubet (2001) 204–6).

Повезивање Еритије са Тартесом могла би бити Стесихорова иновација, или Писандрога. Овај помиње Хелијев пехар и истраживања Рођана на западном Медитерану, која су почела пре прве Олимпијаде, сходно Страбону (14.2.10; упор: Huxley (1969) 101). Херодот смешта острво у исту област, даље од Гадире, иначе Гадеса, модерног Кадиза (4.2). Ферекид и Аполодор иду још даље поистовећујући Еритију са Гадесом (фр. 18b EGM, Библ. 2.5.10).

Феничани су трговали са овом облашћу (Huelva) од прве половине деветог века (Belen Deamos (2009) 195–6). Према Херодоту, први Грк који је трговао са Тартесом био је Колај са Самоса године 638. (4.152). Фокејци, који су почели да истражују западни Медитеран у другој половини седмог века, потом установивши постојаније трговачке везе, нарочито су се истицали у трговини металима (упор. Херодот 1.163, Waillinga (1993), 70, Domingues (2004) 430–2, Kerschner (2004), Morel (2006), Malkin (2011) 143–6, 154–5,

Demetriou (2012) 24–30. Њихово присуство чини се да је обележено променом типа грнчарије која је пронађена у овој области: у позном осмом и раном седмом веку, атичке и коринтске вазе доминантне су, док нове количине пристижу у позном седмом веку, углавном из источне Грчке.

Сачувани текст скандира се

uu – uu – – – uu – – – – uu – uu – uu – uu – uu – – – –
– u –

Две ситне и широко прихваћене емендације (Ηρυθείας уместо -ίας, κευθμώνι уместо -ώνων) резултирају са

uu – uu – – – uu – – – – uu – uu – uu – uu – uu – – – –
– uu –

Постоје само два места у метричкој схеми која се могу прилагодити обрасцу од пет дугих слогова које прате два кратка, на два места у нашем одељку: (e–f) и (f–g), као што следи:

1

(e) σχεδόν ἀντιπέρας κλεινᾶς Ἐρυθείας

(f) Ταρτεσσοῦ ποταμοῦ παρά παγᾶς ἀπείρονας ἀργυρορίζους ἐν κευθμώνι πέτρας.

Ово не даје крај речи након четири дактила, као што се налази другде у овом стиху (παγᾶς ἀπείρονας, а резултат су два узастопна контрахована анцепса.

2

(f) σχεδόν ἀντιπέρας κλεινᾶς Ἐρυθείας

(g) Ταρτεσσοῦ ποταμοῦ παρά παγᾶς ἀπείρονας ἀργυρορίζ-

(a) ους ἐν κευθμώνι πέτρας.

Ово оставља крај епode у средини речи.

3

(d) σχεδόν ἀντιπέρας κλεινᾶς Ἐρυθεί-

(e) ας Ταρτεσσοῦ ποταμοῦ παρά παγᾶς ἀπείρονας ἀργυρορίζους

(f) ἐν κευθμώνι πέτρας.

Ово оставља крај антистрофе у средини речи.

4

(f) σχεδόν ἀντιπέρας κλεινᾶς Ἐρυθείας Ταρτεσσοῦ ποταμοῦ παρά

παγᾶς ἀπείρονας ἀργυρορίζους

(g) ἐν κευθμώνι πέτρας.

Ово резултира са два узастопна контрахована анцепса, као и одсуством захтеваног краја речи у (f) након четири дактила (ἀντιτέρας).

Не постоји емендација која би могла да исправи било који од ових недостатака; али је метрика довољно смислена да охрабри став да је текст умногome исправан. Најједноставнији лек била би лакуна, као што се понекад налази у одељцима које цитирају Страбон и остали: (упор. [Хес.] фр. 240 M–W (Страб. 7.710), где се пребацује са стиха 1 на стих 5, или [Хес.] фр. 70.21–3 (9.3.16), где се изоставља један стих (упор. Lobel (1962a)). Страбон је могао узети само оне стихове који су од важности за његов географски циљ.

Да би се лакуна учинила метричком било у 1 или 2, она би морала пасти негде у Ταρτεσσοῦ...ἀλείρονας, и морала би бити солидна – довољно велика у 1 да помери ἀργυρορίζους на крај (f), у 2 да га помери на крај (a). Међутим, фраза Ταρτεσσοῦ... ἀργυρορίζους чини се да је веома чврсто везана да би допустила такав јаз. Насупрот томе, солидна лакуна могућа је у 3 и 4, ако би се поставила након Ἐρυθείας, у смисаоној паузи (тако Page, LGS), померајући је назад нешто раније у (d) у 3, у (e) у 4. Сматрамо да је 4 изгледније, пошто 3 захтева реч од два кратка слога пре Ταρτεσσοῦ, како би се уклопила у метрику (τόθι је могуће, али захтевало би главни глагол који долази знатно касније). Одатле

(e) uu – uu – uu – σχεδόν ἀντιπέρας κλεινᾶς Ἐρυθείας

(f) – uu – uu – uu – uu | – uu – uu – uu Ταρτεσσοῦ ποταμοῦ παρά παγᾶς ἀλείρονας ἀργυρορίζους

(g) ἐν κευθμῶνι πέτρας.

(e) би се могло читати uu – σχεδόν ἀντιπέρας κλεινᾶς Ἐρυθείας, и тако даље.

У тексту смо ово написали у складу са линеарним распоредом на папирусу.

περί τοῦ Γηρυόνος βουκόλου: Герионов пастир потврђен је још код Хесиода, Теог. 293, и често се јавља у уметничким представама мита. Ἰνομήα из фр. 11.3 могло би се односити на њега. Његови родитељи били су Арес и Еритија, према Хелан. фр. 110 EGM; упор. Сервија о Верг. Енеид. 8.299 (ll 242.12 Thilo и Hagen) *Eurytiona pastorem Martis filium*. Друга традиција чини овог огреа самосталним пастиром (стр. 232 са n.11 горе), али било би арбитражно читати περί Γηρυόνος τοῦ βουκόλου (као Voigt (1886) 1634.43–4), да би се наш одломак уклопио. Неки од Хераклових противника имају име Еуритион (видети Davies (2004) 254–6, (2008a) 264 н.5); могло би бити то да је наш Еуритион изворно одговарао једном од њих, као што у ведском миту неколико потчињених Индрином непријатељу Вртри изворно одговарају појединим противницама Индре (упор. Fontenrose (1959) 201–2).

1–2 σχεδόν ἀντιπέρας „право насупрот“; за емфатичну *abundantia verborum* у исказивању локалних релација (Renehan (1976)122) упор. Пиндар 1.74 πᾶρ ποδί σχεδόν. Ucciardelo (2010) 192–3 сматра да је σχεδόν део Страбоновог увода у цитат (он често користи ту реч), пошто није потврђена у овом смислу „отприлике“ пре петог века (упор. LSJ s.v. 4); али пошто не морамо да усвојимо тај превод, његова примедба је предмет расправе. ἀντιπέρας се у архајском и класичном грчком налази једино код Тукидида и Ксенофонта.

2 κλεινᾶς „славан“; о овом придеву употребљеном за острво упор. Сол. фр. 19.3 IEG, Соф. Aj. 596–8п. Анتماх фр. 66.2 IEG помиње (нимфу) Ἀγακλυμένη Ἐρύθεια.

Ἐρύθεια се дугује Ксиландру, у његовом издању Страбона, стр. 157, уместо рукописног Ἐρυθείας. Име се вероватно изводи из истог корена као и ἐρυθρός, земље далеко на западу која је обојена у црвено Хелијевим заласком; Герионово стадо названо је φοινικαὶ βόες из истог разлога (Аполод. Библ. 2.5.10). Према античким писцима, међутим,

име се изводи по народима око Црвеног мора (Плиније NH 4.129) или Хесперидске Еритије (фр. 10.1–2н.).

4–7 Место Еуритионовог рођења „покрај реке“ и у „шупљини стене“ претпоставља порођај у тајности (упор. Braswell о Пинд. 4.4.6(b) Καφισοῦ παρ’ ὄχθαις, такође у опису рођења).

5 **παρά** редовно тражи акузатив назива реке: упор. фр. 100.9–10, Хес. Теог. 282–3 Ὠκεανοῦ παρά πηγᾶς ἰ γένθ’, Соф. Електра 184п.

πηγᾶς „ток реке“; упор, Хом. Ил. 20.9 = Од. 6.124 πηγᾶί ποταμῶν, Хес. Теог. 282, Хом. Химн. 5.99, Пинд. фр. 30.2 С–М (Есх.) ΡВ 89, 434, Wilamowitz о Еур. Хер. 390. Алтернативни превод „извори“ не може се сравнити са детаљем да се рођење догодило близу Еритије, коју Стесихор, као и Хесиод (Теог. 290) вероватно узима за острво: острво ће бити смештено близу ушћа реке а ње њеног извора.

О акузативу плурала –ас са кратком алфом упор. фр. 97.303 Алкм. фр. С5(b). 14 PMGF, West о Хесиодовим Делима 564, Edwards (1971) 141–65, Willi (2008) 65. Такви акузативи такође се налазе у неколико песника који су били или говорници западногрчких дијалеката или у блиској вези са местима у којима су говорени западногрчки дијалекти (Edwards, стр. 142).

ἄπειρος „бескрајан“. У епици овај је придев обично предикатив мора или земље (Хом. Ил. 1.350, 7.446, Хес. Дела 487, итд); то јест, равних површина које се бескрајно протежу према хоризонту. Такође се користи за ограничену површину воде, Хелеспонт (Хом. Ил. 24.545). Стесихор је пренео епитет са мора на реку, чије се воде могу посматрати као да се протежу у дубокој даљини скоро на исти начин.

5–6 ἀργυρορίζους „са коренима од сребра“. Река може бити ἀργυροδίνης (Хом. Ил. 2.753, Хес. Теог. 340, Бакхил. 8.26–7, 12. 42) или ἀργυροειδής (Еур. Ијон 95). Овде се епитет може посебно односити на руднике сребра у близини; упор. Страб. 3.2.11 οὐ πολὺ δ’ ἄπωθεν τοῦ Κάστλωνός ἐστι καὶ τό ὄρος ἐξ οὗ ρεῖν φασι τὸν Βαίτιν. ὃ καλοῦσιν Ἀργυροῦν διὰ τὰ ἀργυρεῖα τὰ ἐν αὐτῶι, Schulten (1950) 179 s.v. „Silber“. Руднике сребра у јужној Ибе-рији експлоатисали су још Феничани од осмог до шестог века (Treister (1996) 148–53).

Корени су на другим местима приписани земљи или мору (Хес. Теог. 728, са Вестом (West), Арист. Метеор. 353б1 ἀρχαί καί ρίζαι γῆς καί θαλάττης, Пармен. D–K 28 В 15а = 1 244.6), етеру (Емпед. D–K 31 b 54 = 1 332.22), и острвима (Калимах Хим. 4. 34.–4, Апол. Род. 2.320). Иако се за реке другде не каже да их поседују, паралела са морем вероватно је довољна да се брани та употеба, посебно што је Стесихор управо применио на ову реку други епитет са морским конотацијама; асоцијације између πηγᾶί и ρίζαι (West о Хес. Теог. 738) могу поједноставити метафору.

За квалификације παγᾶς са два придева, док λέτρας нема ниједног, видети фр. 8.2–5н. Wilamowitz (1879) 169 = (1935–72) IV емендира у -ίζου; за грешку упор. Пинд. 1.2.7–8 οὐ ἐπέρναντο γλυκεῖαι μελιφθόγγου [Heune: -φθογγοί у рукоп.] ποτὶ Τερψιχόρας ἰ ἀργυρωθεῖσαι πρόσωπα μαλθακόφωνοι αἰοδαί, Соф. Aj. 134–5н., West (1937а) 153 s.v.

„асимилативна корупција“. (Претходно је Tzschucke писао ἀργυρορίζοις... κευθμῶσι, у издању Страбона Siebenkees et. al. VII 637–8n.) Аргументи Виламовица, да емендирани текст пружа подједнаку дистрибуцију придева и да приписује корене (пећини) у планини (упор. Есх. Промет. 365 ρίζησιν Αίτναιαίς ὑπό, Полиб. 2.66.10 τῆι τοῦ λόφου ρίζηι), а не реци, побројани су горе.

7 ἐν κευθμῶνι πέτρας „у пећини у стени“. „кеυθμῶν је било које место које вас кеύθει“ (Barrett о Еур. Хипол. 732–4); овде означава пећину, поприште бројних рађања и излагања деце у миту и у стварном животу (упор. Binder (1964) 125, 127 и тако даље, а 166 за рођење Аврамове у пећини поред реке; такође Ustinova (2009) 3–4 и Curtis, стр. 160, о божанским рођењима у пећинама). Пошто се овај фрагмент може поставити у дигресији повезаној са убиством Еуритиона (фр. 10.1–2n.), можемо упоредити две такве дигресије у *Илијади* које се односе на рођење двојице мањих ратника погинулих у Троји: погибију Симесија, рођеног παρ’ ὄχθησιον Σιμόεντος (4.475), и Сатнија, ὄν ἀρα νύμφη τέκε νῆϊς ἀμύμων ἸΗνοπι βουκολέοντι παρ’ ὄχθας Σατνιόεντος (14.444–5). Можда је Стесихор укључио сличну етимологију за Еуритионово име; Еур. Ифиг. (420–1) εὐρυτον παρά Ἰ κρήνην сугерише прикладан придев.

кеυθμῶν је Херманова (Hermann) конјектура (у издању Страбона, Siebenkees et al., VIII 637–8n.) за рукописно κευθμώνων; фраза ἐν κευθμώνων πέτραις нема смисла и чини се да су падежи помешани. За фразу овако емендирану упор. Еур. Кикл. 407 ἐν μυχοῖς πέτρας, Хом. Химн. 4.229 πέτρης ἐς κευθμῶνα βαθύσκιον (о месту рођења Хермеса), Хом. Од. 13.367 μαιομένην κευθμῶνας ἀνά σπέος, Хес. Теог. (Хес.) фр. 204.139 M–W.

10

Lobel (1967a) 7 повезује два комада папируса како би сачинио овај фрагмент, на основу континуираних хоризонталних влакана.

1 υυ κ[ύ]μαθ’ ἀλός βαθ[έ]ας „таласи дубоког мора“ ([ύ] допунио Lobel (1967a) 8, [έ] Barrett код Page LGS). Реч у јазу могла би бити διά или ἐπί (допунили Page и Barrett, обојица LGS), а обоје је потврђено са κύμα, κύματα од Хомера надаље. κύμαθ’ ἀλός потврђено је код Хомера Од. 12.68, 22.387, Симонида фр. 1.16 IEG; βαθέα одређује ἄλς код Хомера Ил. 13.44 βαθεῖης ἐξ ἀλός (упор. Од. 12.214, Теогн. 10, Пинд. 5.88). Трагови βαθ[έ]ας веома су слаби; Curtis (стр. 75) пише βαθ[έ]ας.

1–2 ἀφίκον[το] „стигли су“; као што M. Robertson (1969) 215–16 с правом претпоставља, субјекат су вероватно Еуритион и Еритеја, његова мајка (Хелан. фр. 110 EGM), која је била једна од Хесперида (Хес. фр. 360 M–W, Аполод. Библиј. 2.5.11; Аполод. Род. 4.1427 зна за Хеспериду по имену Еритида). Каснији прикази чине је Герионовом ћерком (Паус. 10.17.5, Стеф. Виз. Е 127 = II 164.6–12 Billerbeck и Zubler). Након што је родила Герионовог будућег пастира, донела је бебу на острво где су она и њене сестре обично боравиле. Највероватнији простор за ово и фр. 9 могла би бити дигресија о раном животу Еуритиона а највероватније место за такву дигресију могло би бити тренутак

када је пастир уведен или убијен (упор. такве приказе који се јављају код Хомера приликом смрти ратника, као у Ил. 4.473–89). Robertson предлаже *exempli gratia*: „(Херакле је убио Орта). Тада долази пастир Еуритион, Еуритион кога је Хесперида Еритија родила Аресу. Арес ју је волео, и када је остала трудна с њим напустила је своје сестре и лутала по свету. Коначно, у шупљини међу стенама, поред бескрајних, са сребрним коренима, вода Тартеса, преко пута познате Еритеје, родила је своје дете. Подигла га је у пећини а када је порастао као дечак укрчала се на брод с њим и њих двоје отишли су преко таласа дубоког мора до лепог острва богова где су Хеспериде имале своје златне домове. Ту је живела са својим сестрама а када је Еуритион порастао служио је код Гериона, чувајући његова стада на Еритији. (Али је њега је такође убио Херакле)“.

Ако Херакла поставимо на место субјекта, сусрећемо се са две тешкоће. (1) Није лако видети шта би друго било повезано са глаголом у плуралу. Barrett (1968) 22, помиње три неуверљиве могућности: Јолај (али, како сам каже „читава експедиција прилично је усамљеничка“); за општи недостатак пријатеља у Херакловим подухватима, посебно овом, видети Davies (1988б) 278 n8), говеда, или сам пехар (али Херакле би тешко био постављем у исту раван са животињама или његовим оруђима, колико год значајни били у својој врсти). (2) Херакле збиља путује на острво Хесперида (у Хелијевом златном пехару, према Ферек. фр. 17.9 EGM), које би се могло налазити близу Тартеса и Еритеје на далеком западу (упор. Мимн. фр. 12.7–11 IEG са Антим. фр. 66 IEG; за овај подухват видети Bernardini (2011), Fowler EGM 11 & 8.4.10), међутим, не постоји преседан за комбинацију два велика подухвата током само једног путовања.

2 θειῶν περικαλλέ[α ν]ῆσον „на најлепшем острву богова“ (доп. Lobel (1967а) 8); упор. Теогн. 1277 περικαλλέα νῆσον, Хом. Ил. 3.421 Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέϊκοντο. Ферекид фр. 16с EGM помиње вртове Хесперида као τὸν τῶν θεῶν κῆπον, ὃς ἦν παρά τῷ Ἄτλαντι. Алфа у ν]ῆσον је сумњива, а Curtis (ст. 110) радије чита]σον, али реч тешко да може бити било шта друго.

3–4 τ]όθι Ἑσπερίδες π[αυχρ]ύσεα δώ[μα]τ ἔχοντι „где Хеспериде имају своје златне домове“ (доп. Lobel (1967а)8). За τόθι као релатив (ὅθι би било превише кратко), видети Gow о Теокрит. 22.199, додајући Пинд. 9.6а, фр. 52f.15 С–М. Не јавља се у архајској епизи. Хеспериде су ћерке Ноћи које су се старале о златним јабукама преко Океана (Хес. Теог. 214–16) уз помоћ змија (ibid. 333–5). Оне се појављују у уметности од средине седмог века (McPhee (1990) &&64, 70). Куће богова обично су описане као златне; видети Diggle о Еур. Фаетон 238, додајући фрагмент Сапфо 1.7–8, 127 Voigt, Пинд. 9.56, Хел. Adesp. фр. 938 SH. Хеспериде такође имају παυχρύσεα μῆλα (Хес. Теог. 335). За везе између богова и злата уопштеније видети фр. 8.1–2п.

6 κ]αλύκ[ν]: тако Barrett (1968) 21,24. Доњи део десног потеза алфа и лева полукружница омега видљиве су; ниједна реконструкција није извесна, али ниједна друга реч не уклапа се у трагове и метрику. Barrett интерпретира реч као алузију на пупољке на јабуковом дрвету Хесперида.

3]воиџа [„пастира“; вероватно Еуритиона (Lobel (1967)9) или Менета (Lazzeri (2008) 356).

Овај фрагмент састоји се од три комада папируса који, када се исправно поређају, чине редове 1–6, 20–30 и 31–5. Почињемо са фрагментима који чине редове 1–6 и 31–5, од којих оба потичу са врха њихових стубаца. Подељена хоризонтална влакна указују да су 1–6 стајали раније у папирусу него 31–5, али не објашњавају простирање јаза. Или два комада показују супротне стране истог ступца, са 1–6 који започињу сваки ред а 31–5 га завршавају (тако Lobel (1967а) 22), или 1–6 представљају почетак једног ступца а 31–5 крај наредног. Прихватимо друго становиште (одатле нумерација) из разлога који следе. (Дискусија која следи оснива се на WSB, са редактуром PJFF.)

]δόκα у 32 мора се скандирати *иц*, као у метричкој схеми (12), (13), (16), или *и –*, као у (2), (4), (6), (7), (8), (9), (10), (14), (17). Пошто му такође претходи дужи стих и прате га три стиха најмање исте дужине, можемо искључити све ове могућности изузев (7), (9), (10), (17); одатле се]δόκα мора скандирати *и –*. Ако је 32 био дуги стих, он ће бити или (9) или (10) у метричкој схеми; ако је кратак, он ће бити (7) или (17).

Ако је Лобел (Lobel) у праву, тада или $1 = 31$, или је 1 кратак ред а $2 = 31$. Знамо да 31 представља или (6), (8), (9), или (16) у метричкој схеми. Тако да ако је $1 = 31$, очекивали бисмо параграфе или корониде под 4, 2, или 1; ако је $2 = 31$, очекивали бисмо један под 5, 3, или 2. Таквих параграфа нема.

Једно место где параграф разумљиво недостаје јесте под 5. Ако је параграф ту стајао, 31 би представљао (6) у метричкој схеми, и чинио би део истог стиха као 2. Следило би да 1 представља (5) али то није могуће, пошто се његов почетни тџ[не би уклапао у метар: контраховани анцепс није могућ непосредно пред крајем реченичног периода. Нити се може почетак 2, ατο[(са знаком за дужину изнад алфа), уклопити у метричко отварање (6).

Даља потврда да два фрагмента не потичу са супротних страна истог ступца произлази из неслагања између влакана и линија писања, које је изгледа превелико да би се могло разрешити у ширини једног ступца.

Утврдили смо да 31 представља или (6), (8), (9), или (16) у метричкој схеми. Овај стих јавља се на врху ступца, који мора бити XI, V, III, или IV. Пошто смо утврдили да 1 долази на врх непосредно претходног ступца, 1–6 морају се појавити у ступца X, IV, II, или VI. Тако фрагменти сваки понаособ представљају један од следећа четири метричка одељка –

1–6: A2–A7, A4–A9, C5–A1, E3–E8.

31–5: A6–E1, A8–E3, C9–A4, E7–C3.

Метричка разматрања онемогућавају две могућности за 1–6, као што следи:

A4–A9: дуга алфа у 2 не може стајати на почетку (5), пошто крајњи двоструко кратки слог пре краја периоде не може бити контрахован.

C5–A1: дуги први слог од 1 не може стајати на почетку (5), као што је претходно објашњено.

A2–A7 је могуће, али два узастопна папирусна реда која почињу са анцепсом не би имала паралеле у овој поеми. Овај распоред учинио би неопходним енклитично поу (или ποι) у 2, покривајући иначе недопуштени распон *uu* – –.

То оставља E3–E8, где се схема поклапа са фрагментима. Фрагмент тако долази из ступца VI. Произилази да 31–5 долазе из ступца VII, и имају метричку схему E7–C3. Чак и без доказа које пружа 1–6, још увек бисмо тежили томе да сместимо 31–5 у тај стубац, због онога који следи. 32 је боље узети као кратки стих, не дуги, због његове позиције повезане са осталим стиховима. Ово оставља избор између A6–E1 и E7–C3. Обе схеме поклапају се са фрагментом, али ова друга боље, пошто поставља 34]ἀνίρ out[у (2), где је контраховани анцепс има паралелу (у фр. 19.36). Насупрот, претходна схема поставила би контракцију у (9), крајњи стих антистрофе, где се може сматрати да нарушава ритам самога краја строфе (дајући ... – – – *uu* – III, уместо ... – *uu* – *uu* – III; тако Führer (1977) n. 40).

Након овога преостају стихови 20–30, са трећег комада папируса који потиче из ступца VI. Његов десни размак долази на тачно исто место као на комаду који садржи стихове 1–6. Није вероватно да се два различита ступца VI деле вертикално на истом месту, и то тако да се резултирајући фрагменти не поклапају метрички, иако међу собом заузимају више од половине ступца текста. Page (SLG, стр. 17) предлаже везу коју смо усвојили.

Barrett је (1968) 13–14 изнео претпоставку да ови фрагменти потичу из Менетовог описа Херакла. Тока у 33 може упућивати на говор, пошто се хомерско *πότε* јавља махом у говорима. Ако]δόκα у 32 представља *io[δόκα* или *ō[στο]δόκα* (простор наводи на ово последње), „тоболац“, у номинативу одговарало би приказу Хераклове појаве (фр. 281n.). У 34 ἀνίρ би могао бити Херакле а следеће out[– *uu* – *uu* –] *v* ἦτορ могло би да представља „његово срце неће задрхтати“ или слично. Пастир, типични маргинални лик, често се јавља као гласник у књижевности (видети Соо (2010) 88–90).

Ако је Баретова (Barrett) хипотеза о Менету тачна, за овим фрагментима у ступцима VI и VII уследио би Герион који исказује своју намеру да се бори са Хераклом. Менет би онда гледао да га одврати од тога (фр. 13), а Герион би на то одговорио да се не боји да погине (фр. 15, стубац XI).

2 ἀ πο[: захваљујући дијакритичким знацима на папирусу знамо да је алфа носила акценат и да је била дуга. Стога је вероватно у питању релатив женског рода *ἄ* (мање вероватно члан, пошто је редак код Стесихора); можда *ἄ πο[κα* (MLW).

23 χρυ[σ-: допунио Führer (1969b) 681.

27 αφα[: можда Ἀφα[ιστ- (доп. Führer (1969b)); упор. фр. 40.2, Пинд. 7.35, Епихарм фр. 113–232 PCG (и наслов Κωμασταί ἢ Ἀφαιστος, фрр. 73–5), али постоје и друге могућности (на пример, *ἄφα[ρ*).

31 κε[φαλάν „глава“; доп. Lobel (1967a) 22.

13

1–2 ἀλγινόεντος „болан“ (доп. Lobel (1969a) 19; нема га код Хомера, али упор. Хес. Теог. 226, Мимн. фр. 11.2 IEG), чини се вероватнијим него ἀργινόεντος (епитет за градове код Хом. Ил. 2.647, 656), као што примећује Лобел. Референца се може односити на бол који ће Герион искусити ако ступи у борбу са Хераклом.

3 ὦ φίλε „пријатељу“; иста фраза јавља се у фр. 15.16, у дијалогу између Гериона и Менета. Barrett (1968) 14, сугерише да Менет апелује на Гериона да има у виду свога оца и мајку пре него што крене у битку.

3–5 ματ[έρα Καλλιρόαν] καὶ ἀρηϊφίλο[ν Χρ[υσά]ορα „мајку своју Калироју и ратничког Хрисаора“ (доп. Barrett (1968) 23–4). Глагол би могао бити нешто у значењу „смиљуј се, помисли на“ (и стога избегни сукоб са Хераклом). Крајње слово са тачком биће епсилон или омикрон.

14

Овај фрагмент (који не може потицати из стубаца III, IV, или X) можда је садржавао „говор којим је Герион исказао свој презир због крађе“, (Barrett (1968) 16, допуњавајући и указујући на могуће ἀ]δίκουσι у 11, и обраћање Зевсу у 12; упор. Архил. фр. 177 IEG за обраћање том божанству и захтевање правде.

15

Овај фрагмент састоји се од четири комада папируса. Три од њих сачињавају стихове 1–29. Од ова три, два мања (који садрже делове редова 24–7 и 25–9) саставио је Lobel (1967a) 14, а повезао са већим Barrett (код Page, LGS). Комад који је тако настао има сачувани врх ступца и можемо се уверити из метрике у то да су стихови долазили у стубац XI. Даљи исечак садржи редове 77–81. Lobel (1967a) 12, сматра, на основу хоризонталних влакана, да се овај комад налазио на десно од фрагмента 15.16–20, али пошто не деле вертикална влакна, није могао бити сигуран у размак. Редови на овом исечку морају представљати или строфу / антистрофу 4–8 или еподу 5–строфу 1, пошто други ред нема трагова писања, и тако је један од два најкраћа стиха у метричкој схеми (строфа 5 или епода 6). Нема ступца у којем је ред 16 заузет било строфом / антистрофом 4 или еподом 5, осим самог ступца XI. Али у ступцу XIII, ред 17 јесте антистрофа 4; а влакна ово потврђују као и Лобелову имплицирану позицију. Одатле је овај мањи део стајао два ступца на десно од већег.

Стихови 1–4 уводе говор (који одговара претходном говору, чији је део могао бити сачуван на почетку стиха 1), који се протеже од стиха 5 све до краја фрагмента. περὶ βουσίῃ ἐμαίς (27) показује да је говорник Герион и да је свестан претње коју представља Херакле; ὦ φίλε (16) показује да је његов саговорник (и вероватно онај који га је обавестио) мушка особа, а не Херакле лично. Од других могућих кандидата, Еуритион ће до сада

већ бити мртав; Хрисаору, Герионовом оцу, не може обратити са ὦ φίλε, а опис Гериона као „сина Хрисаоровог“ (веома вероватна допуна у 3–4), тешко да би могао увести говор којим би се обраћало тој особи. Као што је горе објашњено, Барет решава овај проблем уводећи лик Менета, пастира Хадовога, кога са овим наративом повезује Аполдор у приповести која је вероватно рефлексивна Стесихорове поеме.

1 χερσίν δ [: тако Lobel (1967a) 13, за папирусно χερσίν δ[, хипердоризам. (χῆρ је дорски облик од χεῖρ, али χερσίν се не јавља чешће од χειρσίν.) Означавајући δεδίσκ[у 6, Лобел наводи из Хом. Ил. 15.196 χερσὶ δέ μή τί με λάγῃ κακόν ὡς δειδισσέσθω „нека не покушава да ме заплаши силом, као да сам кукавица“, тако жели да објасни χερσίν на овом месту; Менет је можда упозорио Гериона на судбину која га чека у Херакловим рукама.

1–3 τόν] δ' ἀπαμ[ειβόμενος] ποτέφα I „рече му у одговор“ (τόν доп. Barrett (1968) 23–4, потвр. Lobel (1967a) 13. Овај и други лирски изрази, као на пример у фрр. 35.1–2, 93.6–7, Бакхил. 5.159–60 καὶ νιν ἀμειβόμενος τὰ δ' ἔφα имају паралеле са епским формулама као што су ἀπαμειβόμενος δέ προσήυδα ... τόν δ' αὖ(τ) ... ἀπαμειβόμενοις προσέειπεν / ἀμειβετο φώνησέν τε, и ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν (Ил. 22.239). Упор. посебно (у погледу 5–6) Хом. Ил. 20.199–201 (430–2) τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμειβετο φώνησέν τε I Πηλεΐδη, μὴ δὴ ἐπέεσσί με νηπίτιον ὡς I ἔλλπεο δειδίξεσθαι κτλ.

3–4 υυ – Χρυσάορος ἀθανάτοιο [υ – υυ – υυ – : пошто фраза назначавала Герионов одговор, ἀθανάτοιο (доп. Lobel (1967a) 13) неизбежно је. Χρυσάορος се добро уклапа само у претходни јаз, Καλλιρώας (доп. Barrett код LGS) одговара само каснијем, али може се наћи на једном од ова два места. Две могуће допуне су κρατεροῦ Χρυσάορος ἀθανάτοιο [те Καλλιρώας γενέθλα („потомак Хрисаора моћног и бесмртне Калироје“; Prest (1989) 69–70) и κρατερός Χρυσάορος ἀθανάτοιο γόνος καὶ Καλλιρώας („моћни потомак бесмртног Хрисаора и Калироје“; Barrett код LGS). Приклањамо се овом последњем, из следећих разлога:

(1) За Хрисаора се другде не каже да је бесмртан. Његов отац био је Посејдон, али његова мајка Медуза била је једна од смртних Горгона а потомци из таквих веза обично су смртни. Познато је да је њен рођени брат бесмртни Пегаз (упор. Хес. Теог. 276–81, Пинд. 13.92), али коњски слуга божији посебан је случај. Интерполирани одломак Хес. Теог. (979–83) који описује његову везу са Калиројом долази у одељак посвећен везама између бесмртних жена и смртних људи (ibid. 963–8).

(2) Стесихор је свакако могао одлучити да га прогласи бесмртним (упор. Barrett (1978) 30). Ако јесте, то би Гериону обезбедило два бесмртна родитеља. Ако је тако, тешко да би постојала сумња у то да је Герион такође бесмртан, што не би одговарало ни миту у целини нити овом фрагменту у којем (ако ишта друго) сам Герион разматра могућност да је смртан.

(3) κρατερός би могло бити приписано Гериону, али био би непогодан придев за Хрисаора, кога Стесихор на другом месту описује као ἀρηΐφίλος (фр. 13.4–5) а Хесиод као καρτερόθυμος (Теог. 979). Када је овај придев на располагању, чини се неподесним

називати га ἀθάνατος уместо њега, посебно стога што је алтернативни опис за другу личност, Калироју, чија се бесмртност не доводи у питање.

5–6 Епода започиње говором, као и антистрофа у фр. 16.4; у фр. 18.6 говор започиње у средини строфе. На другим местима код Стесихора, говор започиње у средини строфе у фрр. 92.8 и 170.3 (упор. фр. 97.254), у средини строфе и средини стиха у фр. 93.3; и окончава се у закључном делу епode у фрр. 93.5, 97.231, и 103.41, и у средини епode у фр. 97.290. Даље видети Führer (1967) 66–76 за склоност Пиндара и Бакхилида према говорима, или њиховим уводним или закључним формулама, који се подударају са почетком или крајем строфе.

μή μοι θά[νατον uu – uu –] τα δεδίσκ[ε(ο) – uu – – „не покушавај да уплашиш ме... помињући смрт“ (доп. Lobel (1967a) 13).]та ће заокружити придев који се слаже са θάνατον. Могућности укључују κρούεντα („хладан“; Barrett, LGS), употребљено οἴωκῆ у Ил. 5.740, Φόβος у 9.2, πόλεμος у Хес. Теог. (936) и Τάρταρος у [Хес.] Scut. 255; и στονόεν] та („јецајући“ Lazzeri (2008) 116, као код [Симон.] AP 7.514.2 = 991 FGE στονόεντ’ ἦγαγεν εἰς θάνατον.

Ово оставља uu – за партицип који регира θά[νατον. Најбоља могућност, θροέων (Barrett (1978) 30–1), има паралелу код Соф. Господ. Едип 1425 (Антигона о Едиповим пророчанствима против својих синова) ὃς σφῶιν θάνατον ἐξ ἀμφοῖν θροεῖ. Глагол се јавља у трагедији, посебно лирици и код Бакхил. 3.9; нема га у епици, „али трагедија (и Бакхилид) морали су га однекуд преузети“ (Barrett). Три даље допуне дају погрешан смисао, као што напомиње Barrett (1978) 30: профέρων („иступајући, замерајући“; Page LGS), φράζων („говорећи“), проλέγων („предвиђајући“).

За δεδίσκ[ε(ο) (неконтраховано друго лице медијалног императива) Lobel (1967) 13 пореди Арист. Лисистр. 564 ἐδεδίσκετο (са Σ стр. 29 Hangard ἐφόβει), Хесих. D. 390 (1 409 Latte) δεδίσκετο δίδωσιν ἐκφοβεῖν Su е 201 (II 202.24 Adler), Еуст. Ил. 782.57 (II 834.9 Van der Valk) δειδίσκετο ἀντί τοῦ ἐξεφόβει, Хом. Химн. 4.163 τί με ταῦτα δεδίσκειαι [Pierson: τίτύσκειαι, у рукопису] ἦῤτε τέκνον; чини се да ово пружа довољно доказа како би се утврдио облик δεδίσκομαι напоредо са епским δειδίσομαι.

Касније, ἀγάνора θυμόν „моје поносно срце“ (доп. Barrett код LGS) обезбедило би погодну допуну; ова уобичајена епска фраза (видети Risch (1955) 64.26–70) јавља се на крају стиха код Хом. Од. 11.562 (у акузативу) и Ил. 24.42 (дативу). Али постоје и друге могућности, као што је τλήμονα θυμόν „моје постојано срце“ (Хом. Ил. 5.670).

7 μηδέ μελ[– uu – uu – uu : μηδέ ме вероватније је него μηδ’ ἐμέ, пошто би ово друго донело нежељену нову емфазу на говорника. Или μηδέ ме λ[или μηδέ μ’ ἐλ[било би могуће; за претходно, упор. μηδέ ме λίσσεο (Page (1973a) 140), μηδέ ме λαθέσθαι κέλε’ αἰδός (Barrett (1978) 29), а за ово друго, упор. μηδέ μ’ ἐλ[ευχ (Lobel (1967a) 13). Понављање исте замисли у 11–12 не представља аргумент против последњег.

8–24: Овим фрагментом управљају две кондиционалне клаузе, које започињу са αἰ μέν (8) и αἰ δ’ (16). (Maltomini (1984) 68–70 пореди хомерске монологе у којима говорник

представља два могућа тока радње са εἰ μὲν... εἰ δέ, као у Ил. 17.91–105.) У потоњем (8–15), прелаз са протазе (8–10) ка аподози (11–15) означен је са κρέσσον[у 11; касније (16–24), протаза (16–19) мења се у аподозу (20–4) са још једним (успешно реконструираним) компаративом νῦν μοι πολὺ κά[λλιον (20). Претходна протаза бави се бесмртношћу, потоња смртношћу. Чини се да Герион каже: „Ако сам (будем, бих могао бити) бесмртан, боље је чинити овако; али ако сам (будем, бих могао бити) смртан, боље је поступити другачије.“

Такве алтернативе подсећају делом на Сарпедоново обраћање Глауку код Хомера:

ὦ πέπον εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντε
αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
ἔσσεσθ', οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρῶτοισι μαχοίμην
οὔτε κε σὲ στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν·
νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
μυρίαί, ἄς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν οὐδ' ὑπαλύξαι,
ἴομεν ἢ ἐ τῷ εὖχος ὀρέξομεν ἢ ἐ τίς Ἡμῖν.

(Ил. 12.322–8)

Као и Герионов говор, Сарпедонов се дели на два дела. Први је кондиционални: ако можемо стећи бесмртност преживевши овај рат, тада би било неразумно призвати смрт настављајући са бојем. Али протаза је у оптативу, наглашавајући трагичну немогућност таквог поступка. Други део враћа се стварном свету, са фактичном тврђоном (смрт је свуда око нас), коју прати императив (тако, хајде да се боримо).

Други одломак који дугује овом хомерском говору појављује се код Пиндара, где Зевс представља следеће могућности бесмртном Полидеуку, након смрти његовог смртног брата Кастора:

εἰ μὲν θάνατόν τε φυγῶν καὶ γῆρας ἀπεχθόμενον
αὐτός Οὐλυμπὸν θέλεις ναίειν ἐμοί σὺν τ' Ἀθαναίαι κελαινεγχεῖ τ'
Ἄρει,
ἔστι σοι τούτων λάχος εἰ δέ κασιγνήτου πέρι
μάρνασαι, πάντων δέ νοεῖς ἀποδάσασσθαι ἴσον,
ἦμισυ μὲν κε πνέοις γαίης ὑπένερθεν ἐών,
ἦμισυ δ' οὐρανοῦ ἐν χρυσέοις δόμοισιν.

(10.83–8)

За Сарпедона, перспектива вечног живота била је немогућност, испостављена само да би се нагласила реалност непосредне смрти. За Полидеука, бесмртност је његово тренутно стање у којем, ако жели, може наставити да ужива; индикатив θέλεις (84) у супротности је са Сарпедоновим оптативним μέλλοιμεν. Међутим, у другој кондиционалној клаузи, Зевс му каже да ако жели да подели своју бесмртност са братом,

може да замени станиште између Хада и Олимпа. Полидеук гласа за ову другу могућност (89–90). Пиндар је прилагодио хомерски говор: његов јунак има стварни избор између бесмртности и (полу)бесмртности (одатле два кондиционала), и бира ово последње како би спасао брата. (Поступак у којем се саме жеље хомерске епике преображавају у стварност већ се може приметити у епском циклусу; упор. Хом. Ил. 9.445–6 – Nostoi фр. 6 GEF са Griffin (1977) 42 = Cairns (2001) 370–1.)

Како Стесихор користи овај хомерски модел? У стиху 9]μα даје кључ. Ово мора бити прво лице јединине индикатива, главни глагол прве протазе: λέλομαι (Page, LGS) или ἔσομαι (Barrett (1968) 14). Као Пиндар, Стесихор је преобразио хомерски оптатив у индикатив. Што се тиче онога што долази касније, учињене су следеће сугестије.

(1) Било да сам бесмртан или не, не смем да избегнем битку са Хераклом. Ако сам бесмртан, утолико боље; не може ме убити. Ако нисам, тада ћу радије умрети часно него да живим без части (Page (1973а) 149–50). (2) Ако сам бесмртан, боље је трпети бруку и дозволити Хераклу да оде са мојим стадом; ако сам смртан, боље је борити се (за шта се залагао Barrett (1968) 15–16). (3) Ако ми је суђено да будем бесмртан, ако се не борим са Хераклом, боље је трпети бруку и дозволити Хераклу да оде са мојим стадом; ако ми је суђено да будем смртан, боље је борити се (за шта се залагао Barrett (1978) 28). (4) Ако ћу задобити бесмртност, то је вредно избегавања битке са Хераклом и понижења, пустивши га да украде моје стадо. Другачије, боље је да умрем часно него да осрамотим себе и своје имање (Rozokoki (2008) 67; она сматра да Герион излаже прву протазу као познату немогућност.

Смисао (1) јесте изванредан, али Barrett (1968) 15–16 с правом пита да ли је могућ додатак који садржи такву мисао. Ни Page ни његов истомишљеник Lazzari (2008) 117–19 не пружају такав додатак. Rozokoki (2008) 68 сматра да није логично (то јест, „невероватно је“) да Герион у својим годинама не зна да ли је смртан или бесмртан, и да га Стесихор приказује на овакав начин, „осим ако није желео да... начини пародију уместо епике.“ Али то је прилично дословна примедба. Њено сопствено мишљење (4), не уклапа се у грчко. Ако Герион зна да није бесмртан, не би употребио индикатив у првој протазу. За (2) би се могло казати да следи трагове, али не пружа задовољавајући смисао. Као што Page (1973а) 150 замера, „ако је Герион бесмртан, онда је та чињеница лош разлог да се Хераклу дозволи да оде са стадом. Човек који то каже, ако је смртан, више воли смрт од срамоте, и није вероватно да ће тако казати, ако је бесмртан, дража му је срамота него смрт. Barrett (1978) 27–8 признаје снагу овог аргумента.

(3) уклапа се у трагове и има смисла. Barrett предлаже следећи додатак: αἰ μὲν γὰρ [ῥπέπον ἀθάνατος τ' ἔσομαι καὶ ἀγή[ραος ἀνέρα τόνδε φυγών] ἐν Ὀλύμπ[ω], κρέσσον [με καθήμενον ἐνθάδ' ἐ]λεγχέα δ[έχθαι ἔπει] | καὶ τ[οῦδ' ὑπαλεόμενον ἀλκάν] | κεραῖ[ζομένας ἐπιδείν βόας ἀ]μετέρω[ν ἀπόνοςφιν ἐπαύλων. Он замишља ситуацију у којој је Гериону саопштено – то је вероватно учинио Менет – да ће стећи бесмртност ако избегне смрт од Хераклове руке. Таква „условљена бесмртност“ била би неуобичајена, „али мало тога са Герионом је уобичајено, тако да не видим никакву тешкоћу у обичној неуобичајености“ (Barrett). Штавише, мора бити простора за Герионову сумњу у то да ће уистину постати бесмртан или се другачије неће борити са Хераклом. Barrett (стр. 28 n.5) показује како у Еурипидовом *Χιῶλιῶσι* Тезеј сумња у ефикасност три клетве које му

је Посејдон обећао испунити, иако га је бог вероватно упознао с тим непосредно (наводи на 887–9). Употреба мотива била би фини заокрет у Сарпедоновом говору. У њему перспектива бесмртности која се налази у избегавању те посебне битке напредује према неодрживој немогућности. Стесихор ово преокреће у стварну опцију коју чудовиште одбија одабирајући да ступи у битку.

8–10 αἱ μὲν γάρ υυ ἀθάνατος υυ]μαι καὶ ἀγή[ραος – υυ – υυ –] ἐν Ὀλύμπ[ωι „ако ... (будем) бесмртан и не остарео на Олимпу“. За Баретову допуну видети фр. 15.8–24n.; Page (1973a) 139 предлаже αἱ μὲν γάρ γένος ἀθάνατος πέλο]μαι καὶ ἀγή[ραος ὥστε βίου πεδέχειν, што MLW мења у φύσιν ... ὥστε θεοῖσιν συνεῖν. Lobel (1967a) 12 чита тау пре него гама за слово у претпоследњем слогу, али благо преклапање попречне линије на левој страни карактеристичније је за гаму у овом рукопису (упор. фр. 15.23.).

ἀγήρωος ἀθάνατος јукстапонирани су у Сарпедоновом говору (Хом. Ил. 12.323) и другде у епици (West о Хес. Теог. 277); „у Илијади људски живот дефинисан је двоструком неумитношћу старења и смрти; што се богова тиче, супротстављеним људима, бесмртност и вечна младост неодвојиви су (Griffin (1977) 42 = Cairns (2001) 372). За ἐν Ὀλύμπ[ωι у овом контексту упор. Пинд. 10.84 (цитирани фрагм. 15.8–24n.).

11–12 κρέσσον(υ) – υυ – υυ – υ ἐ]λεγχέα δ[– υυ – „бољи... за презир“ (доп. Lobel (1967a) 13). κρέσσον, изворни облик компаратива јавља се као такав у јонском (упор. Хипон. фр. 123 IEG, Теогн. 218 итд, Ананије фр. 3.3 IEG, Симон. фр. елег. 33.5 IEG). Он постаје κρείσσον (α μέζων постаје μείζων) у неким дијалектима, аналогичном са компаративима као што су ἀμείνων и πλείων (тако Chantraine (1942–53) I 256). Наш текст Хомера нуди κρείσσων, међутим, то би могао бити атицизам за песничко κρέσσον (West (2001a) 31–2); папирус Хес. Дела 210 има ово последње. Дорски има κάρρων (< καρτῶν) и у лаконском (Алкм. фр. 105 PMGF, Сarm. Pop. фр. 870.3 PMG) и сицилском (Епихарм фр. 163 PCG, Софрон фрр. 59, 116 PCG = Hordern; упор. Willi (2008) 129–30).

Акцент на папирусу ἐ]λεγχέα претпоставља придев ἐλεγχής („за презир, срамотан“) као у Хом. Ил. 4.242, 24,239 (тако Lobel (1967a) 13). Непотврђена сложеница на -ελεγχής не чини се вероватном.

13–15 καὶ τ[– υυ – υυ – –] I κεραι[ζομεν – υυ – υυ ἀ]μετέρω[ν (ἀ)μετέρω[ν допун. Lobel (1967a) 13, потвр. Barrett (1978) 29; видети фр. 15.8–24n.). У 14 WSB пажљиви детаљни преглед открио је мрљу од мастила на ивици папируса, коју он сматра тремом која означава сада несталу јоту, тако обезбеђујући виталну подршку за допуну коју је наново предложио 1978 (претходно предлажући (1968) 16, „да је можда неки део од κεραιζεῖν“).

У 13 Barrett (1978) 32 допуњава τ[οῦδ' ὑπαλεόμενον ἀλκάν „одричући се храбрости овог човека (он пореди ὑπαλύξαι у Сарпедоновом говору код Хом. Ил. 12.327), након којег следи (стр. 29) 14–15 -ας ἐπιδείν βόας ἀπόνοσφιν ἐπαύλων „да гледам како ми стоку кољу далеко од мојих стаја“. Али ἐφοράω означава не само „сведочење него надзирање и узимање активног учешћа у ономе што се види“ (West (1990c) 262; упор. Соф. Хел. 175n.); пре бисмо очекивали περιорάω у овом контексту (видети LSJ s.v. II), премда би

било тешко уклопити га у метрику. потиδῆν би могло спасити Баретову иначе прихва-
тљиву допуну. Ипак, остаје предмет расправе, а глагол виђења (или допуштања) могао
би се наћи у 13 пре него у 14.

16–17 αἰ δ' ὦ φί[λε – uu – uu γῆ]ρας [ικ]έσθαι „ако ти, драги мој,... доживиш старост
(φί[λε доп. Lobel (1967a) 13, потвр. Barrett (1968) 14 и код LGS). Вокатив вероватно озна-
чава емоционалну узбуђење (HLS), док Герион размишља о извесности сопствене
бесмртности. Пејмово (Page) χρή στυγερὸν μ' ἐπί γῆρας (LGS) даје фамилијарни придев
за одмаклу старост (упор. Хом. Ил. 19.336, Апол. Род. 4.872). Други такви епитети укљу-
чују λυγρόν (Хом. Од. 24. 249–50), δειλόν (Хес. Дела 113–4), ὠμόν (ibid. 705 ca West),
ἀργαλέον (Мимн. фр. 2.6 IEG), οὐλόμενον (Теогн. 527, 768), ἀπεχθόμενον (Пинд. 10.83) и
тако даље (упор. Lloyd-Jones (1963/9 84 = (1990b) 173). Ове паралеле могле би сугери-
сати χρή μ' ἐπί δειλόν λυγρόν као адаптације Пејмове допуне.

18–19 ζώ[ει]ν τ' ἐν ἐ[παμε]ρίοις uu –]θε θε[ε]ῶν μακάρω[ν] „живети са створењима
пролазним, далеко од блажених богова“ (доп. Barrett код LGS). Предлог који недоста-
је биће ἀνευθε (Barrett (1968) 14), ἀπάνευθε (ibid.). ἀτερθε или ἀπάτερθε (Barrett код Page,
LGS), са претходним дативом који се завршава на -οις или -οισιν како би се уклопио.
За смисао ἐπάμερος видети Dickie (1976); за аспирацију видети Barrett (1978) 33–4 n. 17.

**20–4 νῦν μοι πολύ κά[λλιον – uu –] ὁ τι μόρσιμ[ον – uu – uu –] καὶ ὀνειδέ[u – uu
–] καὶ παντί γέ[νει uu – uu ἐξ]οπίσω Χρυσ[άο]ρος υἱόν** „много је племенитије за
мене... оно што је суђено... срамота... читав мој род... у будућности, сина Хрисаорова“;
вероватно овако: „много је племенитије за мене да поднесем све оно што је суђено,
срамота да не прати мене и читав мој род у будућности, тако да не помињу сина Хри-
саорова“. Пиндаров приказ још једне жртве Хераклове, Диомеда, користи идеју да
пре треба одабрати смрт него бити опљачкан: κρέσσον γλ'άρ ἀρπαζόμενον τεθνάμεν
[πρό χρη]μάτων ἢ κακόν ἔμμεναι (фр. 169a.16–17 C–M, који пореди Bornmann (1978) 34;
упор. Ел. Арист. 2.229 = ½ 209.16–17 Behr, οὐ γάρ εἰκός φησίν [sc. Пиндар] ἀρπαζόμενον
τῶν ὄντων καθῆσθαι παρ ἑστίαи καὶ κακόν εἶναι.

20 се најбоље допуњава са κά[λλιον] (Lobel (1967) 13) ἐστι παθῆν (Page, SLG; παθεῖν
LGS) „боље је поднети“. πάσχω се јавља у овом контексту код Есх. Седмор. 263 πείσομαι
τό μόρσιμον, Соф. Антиг. 235–6 τῆς ἐλπίδος γάρ ἔρχομαι δεδραγμένος τό μή παθεῖν ἄν ἄλλο
πλὴν τό μόρσιμον; упор. Пинд. фр. 52κ.22 C–M, Хор. С. 1.11.3 *ut melius quidquid erit pati*, са
Nisbet и Hubbard. Barrett (1978) 33 предлаже κά[λλιον ἀμφιέπειν „боље да се позабавим“,
сматрајући да Герион говори о ономе што ће учинити а не само о последицама. Али
када је потенцијална последица озбиљна као смрт, природно је да Герион њу помиње
непосредно те стога подразумева и дело које ће бити њен узрок.

21–4 може бити допуњено ὁ τι μόρσιμ[ον] ἢ μὴ δυσκλεία] καὶ ὀνειδέ [ἐμοί τε γένηται]
καὶ παντί γέ[νει пар ἀεισομένων ἐξ]οπίσω Χρυσ[άο]ρος υἱόν]: тако Barrett (1978) 29 (изузев
за 21]ον и 24 такође Barrett код Page, LGS, и 23 такође West, у писму из 1968, које по-
миње Barrett (1978) 33–4, и тако антиципира допуну γέ[νει] коју је учинио Diggle (1970)
5). Führer (1977) 8–9 предлаже ὁ τι μόρσιμ[ον] ἢ θάνατον προφυγῆν] καὶ ὀνειδέ[α παισί

φίλοισι] καί παντί γέ[νει καταχευέμεν ἐξ]οπίσω Χρυσ[άο]ρο[ς υ]ίον („боље.. него да као син Хрисаоров умакнем од смрти и срамоту навучем драгој својој деци и целом роду у будућности“), али синтакса је сложена: само за крајње две речи постаје очигледно да профуγῆν и καταχευέμεν нису директно зависни од κάλλιον, него су део конструкције акузатива са инфинитивом. Кертисова (Curtis) тврдња да је „последње слово у (24) веома вероватно капа“ (стр. 127) нетачна је.

Кукавице и други злочинитељи узрок су срамоте за потомство: упор. Еур. Херакле 21.24 τέκνοις ὄνειδος... λιπεῖν, Лис(ија) 14.33 ὄνειδος τοῖς παισὶ καταλιπεῖν, 21.24 ὄνειδη καὶ ἔμαυτῶι καὶ ἐκείνοις περιάψω. Налазимо γένος (γενεή) са ἐξοπίσω код Хомера Од. 1.222, Тиртеја фр. 10.12 IEG (претпост.), 12.30, Сол. фр. 13.32 (претпост.), 27.10 (упор. Diggle (1970) 5). Као Хектор (Хом. Ил. 22.104–10), Герион је „принуђен да уђе у битку коју ће изгубити водећи рачуна о угледу“ (HLS).

ἐξοπίσω (доп. Führer (19696) 678; упор. фр. 97.202) бољи је избор од οπίσω, пошто се крај речи никада не налази између (2) и (3), на шест места где је потврђен прекид реда. Видети такође Turner (1987) 17 о подели речи „након једног консонанта, ако је то слово део предлога који чини сложеницу“ (упор. фр. 183.10–11).

Друга кондиционална клауза завршава се Герионовим поносним помињањем самога себе у трећем лицу (Соф. Ај. 98n.); израз је нарочито погодан у контексту где себе сагледава кроз очи других.

25–6 μὴ τοῦτο φίλον μακά[ρ]εσσι θε[ο]ῖσι γένοιτο „да не буде воља блажених богова; (μ)ή и γένοιτο доп. Lobel (1967a) 13, потвр. Barrett (1968) 23–4. Молитва боговима посебно је упадљива „у контексту у којем је вероватно у питању положај онога који говори у односу према смртнима и бесмртнима“ (HLS). Упор. Хом. Од. 7.36 μὴ τοῦτο φίλον Δίι πατρί γένοιτο, 1.82 εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι. У хесиодском *Καὶάλοῦ* налазимо φίλον μακάρεσσι θεοῖσι, али само за људе (фрр. 10(а). 60, 23(а).33, 30.24–5, 136.19, 176.4 M–W).

27 περὶ βουσίη ἐμαῖς „за моје стадо“; упор. Хом. Од. 17.471–2 ὄππότε ἄνθρωπος περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι ἢ βλήεται ἢ περὶ βουσίη ἄργεννης δῖεσσιν, [Хес.] Scut. 12 χωσάμενος περὶ βουσίη. За отимање стоке видети у уводу.

29 κλεος[ι]: могуће је и κλεος и Ἡρακλέος (доп. Lobel (1967a)).

79 θ[ε]άνατον βιοτ[ε]: можда ἀθ[ε]άνατον βιοτ[ε] „бесмртни живот“ (доп. Page SLG, стр. 16), или θ[ε]άνατον βιοτ[ε] („одабрати смрт уместо живота“).

16

Ред 7 сугерише то да се родитељ обраћа детету. Вероватно се Калироја обраћа Гериону у истом говору, или барем и истој сцени као фр. 17, који долази барем два ступца након ове. Њена појава у овом тренутку изазваће симпатије слушалаца према њеном сину.

2–3 πε]φυλαγμε[ν υ – υυ – πεν ι[δοίς]ά τε νισόμ[ενον υυ –... „видевши га како долази“ (πε] доп. Lobel (1967a) 16; потвр. Barrett (1968) 18). Најмање један глагол говорења је изгубљен; потέφα (доп. Barrett (1968) 18) је једна могућност. Castellaneta (2005) 30–4 предлаже -]πέ νι[ν ὤκ]ά τε νισόμ[ενος, и приписује говор Герионовом оцу Хрисаору. Она разуме ове редове као део говора у којем Хрисаор убеђује сина да избегне (πεφυλαγμένος) Херакла и да се хитро повуче на сигурно (ὤκ]ά τε νισόμ[ενος). Међутим, смисао који претпоставља за νισομαι нема адекватне паралеле (тако Lazzeri (2008) 130–1 са п.304). Хрисаор другде није укључен у мит о Гериону, након што је постао отац чудовишта; насупрот томе, Калироја се појављује у бројним уметничким представама приче.

Варијанта νεισόμ[ι потврђена је изнад реда, заједно са напоменом која гласи „тако је било...“, вероватно реферишући на други примерак или издање поеме.

4 Овде започиње директни говор, са антистрофом (фр. 15.5–6н.).

νίκα [υ] κράτος [υυ – –] „победа... моћ“. νίκη и κράτος често се здружују (Соф. Хел. 85н.). На папирусу се чита ΝΙΚΑ, без акцента; могуће је и νίκας и νίκα (νίκα[ς τι WSB, νίκα [τε HLS). Пошто на другим местима одређује акценат у двосмисленим облицима (фр. 15.12), вероватно би се и овде поступило тако, да су се појавиле двосмислене комбинације, као што су ΝΙΚΑΙ или ΝΙΚΑΝ.

5 στυγε[ρ-: доп. Barrett (1968) 23–4.

7 π]εῖθεο τέκνον [„покори се, дете моје“. π]εῖθεο за папирусни атички облик πείθου, захваљујући MLW; Barrett (1968) 18 писао је πείθευ. Видети Willi (2008) 61, иако он не наводи да је текст на овом месту ствар претпоставке.

9–10 αἰ]γιοχο[„носећи егиду“ (доп. Lobel (1967) 16); шта год било изворно значење (видети West (1997), 115, Faulkner о Хом. Химн. 5.23), можемо претпоставити да је Стесихор овако разумео епитет. Уобичајен је у епици, а такође се налази у лирици (Сапфо фр. 86.2 Voigt, Алкеј фр. 343, Пинд. 4.58); Зевс је увек божанство описано на овај начин, међутим, Стесихор је вероватно могао приписати придев Атени, чије су везе са егидом потврђене још код Хомера (упор. Ил. 2.446–9, Од. 22.297–8). Ако је θήσε[ι у 12 предикат божанства, Зевс је највероватнија могућност, пошто је исказ о будућности највероватније он изговорио (HLS).

Маргинална напомена]γευρ стајаће за γέγραπται „написано је“, тако би се вероватно увела варијанта у читању.

12 θήσε[ι „ставиће“ (доп. Lobel (1967a) 16. За акценат видети горе.

17

Гериону се обраћа мајка Калироја (тако Lobel (1967a) 10), која га преклиње да се не бори са Хераклом; ово је очигледно према сличном мотиву код Хом. Ил. 22.79–89), где Хекуба излаже своје груди и моли свога сина Хектора да се клони Ахилеја. Алузија на

овај одломак уздиже Герионов положај имплицираним поређењем са тројанским ратником, и додаје на патосу његовог положаја чинећи га човечнијим: публика је охрабрена да размишља о нежном детињству чудовишта.

2-3 υυ – υ **ἔγών [μελέ]α καὶ ἄλασ[τοτόκος κ]αὶ ἄλ[ασ]τα παθοῖσα** „ја, несрећна жена, несрећна због детета које сам родила, несрећна због патњи својих“ (Campbell; μελέ]α доп. Barrett (1968) 23–4, ἄλ[ασ]τα Lobel (1967a) 10, ἄλασ[τοτόκος Barrett (1968) 16). Пошто се на папирусу чита ἄλας[, други слог носи акценат; ово искључује било који део од ἄλαστος, али не и изведеницу или сложеницу. Баретова допуна, премда *hapaх*, лингвистички је могућа, праве је дужине, реторски ефектна (за понављање једноставног праћеног сложеним упор. Хом. Ил. 2.325 ὄψιμον ὄψιτέλεστον, Соф. Антиг. 834 θεός τοι καὶ θεογεννής, Fehling (1969) 249), и реминисценција на Хом. Ил. 1.414 τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῖσα (Тетида Ахилеју), 18.54 ὦμοι ἐγὼ δειλή, ὦμοι δυσαριστοτόκεια (Тетидина реакција на тужну и преурањену смрт сина). Мелодични *hapaх* у каснијем одељку можда је инспирисао Стесихорову сопствену кованицу. Ако је постојала алузија, Стесихор је могао бити имплицитан и особит, изједначавајући тугу богиње Тетиде за њеним сином Ахилејем са Калиројином тугом за Герионом.

За ἄλ[ασ]τα παθοῖσα упор. Алкм. фр. 1.34–4 PMGF ἄλαστα δὲ Ἐέργα πάθον, и хомерску фразу πένθος ἄλαστον (примери код Sideras (1971) 46); πένθος се изводи из истог корена као πάσχω (Barrett о Еур. Хипол. 139–40). Порекло придева није познато (упор. Barrett о ibid. 877–80).

4 – υυ Γαρυόνα γωνάζομαι „Гериона [...] молим“ (доп. Lobel (1967a) 10). Претходна реч вероватно је σε (Lobel), обезбеђујући акузатив пред вокативом. Пре тога, νῦν је превише дуго, ἀλλά превише кратко (тако Barrett (1968) 16); друге могућности укључују πολλά и τοῦτο (тако Castellaneta (2205) 37–8 и C. F. L. Austin ibid. 38 n.75). γωνάζομαι је иначе ограничено на епику; додиривање колена је уобичајен став при мољењу (упор. Gould (1973) 76 = (2001) 26) а овај глагол ушао у употребу за мољење, било да има физичког контакта или не.

5 αἶ ποκ' ἐμόν τιν μαζ[όν] ἐπέσχ υυ „ако своје груди оголим (μαζ[όν] доп. Lobel (1967) 10, потвр. Barrett (1968) 23–4). Упор. Хом. Ил. 22.82–3 Ἐκτορ τέκνον ἐμόν τάδε τ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον αὐτήν, εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον, што сугерише недостајући глагол (ἐπέσχον Barrett, ἐπέσχεθον Page, обојица LGS). Упозоравајући да је α такође могуће, Ucciardelo (2010) 193 предлаже ἀ[νέσχεθον, наводећи Хом. Ил. 22.80 μαζὸν ἀνέσχεν; али овоме глаголу недостаје смисао „пружајући према“ који се овде захтева. Хуманизација Гериона сасвим је окончана; усред патоса заборављамо да се упитамо како је Калироја дојила троглаво дете.

8-9 – υυ – υ|φίλαι γανυθ[ε]υυ – υυ –]ροσύναις: Калироја га „можда преклиње да остане парά матρί φίλαι... и да ужива у εὐφροσύναι, веселу“ (Barrett (1968) 16), насупрот сукобу (Braswell о Пинд. 4.129(b), Vergados о Хом. Химн. 4.449); упор. начин на који Хекуба моли Хектора ἀλλὰ μὲν ὄφρα кέ τοι μελιθεῖα οἶνον ἐνεῖκω (Ил. 6.258) у покушају да га

одврати од борбе. Партицип је вероватно γανυθ[είς (доп. Lobel (1967a) 10) или γανυθέντα (Barrett, стр. 17), што одговара партиципу аориста; аорист од γάνυμαι другде није потврђен.

10 υυ – υυ –]δεα πέπλ[ον „хаљина“ (доп. Page (1973a) 141). Можда је, као што Барет (1968) 17 предлаже, Калироја до сада окончала свој говор и дреши хаљину да изложи своје груди, као што чини Хекуба, али пре а не након говора (Хом. Ил. 22.80). Могли бисмо допунити θυώ]δεα (Barrett) или εὐώ]δεα; пре θυώ]δεα могли бисмо имати ὥς φαῖσα (Führer (1977) 9), што се појављује на почетку тријаде у фрр. 93.6, 97.232, 103.42, 115.7.

12]ρευγων: четврто слово је скоро извесно гама. Горњи потез помало вуче у леву страну, као код гаме у фрр. 15.8, 15.23; ако би било тау, очекивали бисмо вертикални потез који вуче мало у десно. Али док тау допушта, на пример, генитив плурала речи која се завршава са -ευτός гама теже има смисла (уколико не претпоставимо активно ἐ]ρεύγων „зарика“ уместо очекиваног медија, који је употребљен да опише Герионов емотивни одговор на молбу своје мајке?).

18

Атена се обраћа Посејдону. Barrett (1968) 17 пореди увод у погибију Хектору у *Илијади* 22. Након што је Ахилеј задао Хектору смртну рану, Зевс пита богове који посматрају попреште смрти: да ли да спасу Хектора или да га пунте да умре? Атена се с презиром односи према првој замисли; Зевс упркос личним наклоностима допушта те Атена лети на земљу да заподене битку (166–87).

Атена се појављује као Хераклов божански помагач у *Кикну*; упор. Хом. Ил. 8.362–9.

1 – υυ – υυμ[ιμνε „остао је“ (доп. Lobel (1967a) 4, пишући ἐμ[ιμνε). Даље допуне укључују οὔτε θεῶν τις ἐ- (Lazzeri (2008) 182) и οὐ γάρ τις ἐ- (Barrett (1968) 18) премда без γάρ). Богови су толико заинтересовани за наступајућу битку да напуштају Олимп како би посматрали изблиза. Код Хомера само Атена одлази на бојно поље док сви остали посматрају (Ил. 22.166–87). Ако нема негације, онда само једно божанство остаје са Зевсом, што је теже објаснити.

параί “поред”; Код Хомера и у Химнама, и једном код Бакхилида (13.150, метрички подржана рестаурација).

2 παμ[βασιλῆα υ – „краљ свега“. Тако Page, LGS; упор. Алкеј фр. 308.3–4 Voigt Κρονίδαί... παμβασίληι, и за именицу у женском роду, Аристоф. Облаци 357 ᾧ παμβασίλειαι (о Облакињама); Хера је παμβασίλεια у Апол. Род. 4.382. Зевс је βασιλεύς код Хесиода, лирици, трагедији и култу (видети Richardson о Хом. Химн. 2.358). Као реч на крају можемо писати θεῶν (Barrett (1968) 18), ако већ није допуњена у реду 1, или μέγαν (Lazzeri (2008) 182).

3 γλαυκῶπις Ἄθανα „совоока Атена“ (доп. Lobel (1967a) 4). Ова епска формула јавља се по правилу на крају стиха (упор. С. Schmidt (1885) 44). На почетку реда, τόκα δὴ „тада

заиста“ (доп. Page, LGS; налази се у епици, потом у трагичкој лирици и прози) одговарало би метрици и смислу.

4–5 $\underline{\text{uu}}$ – $\underline{\text{uu}}$ –]σ ποτί ὄν κρατερό[φρονα πάτρω $\dot{\iota}$ πποκέλευθον: „речито је говорила своје разборитом стрицу, коњокроти“. Могуће допуне $\text{φάτ' } \dot{\epsilon}\text{υφραδέο[ς}$ заслуга у Пејца, LGS и Барета (1968) 23–4 (упор. SLG стр. 10). Потоња даје изврсни смисао (наглашавајући снагу Атениних речи, без наговештаја било пријатељства били непријатељства, што обоје изгледа непогодно на овом месту), и налази се (као $\dot{\epsilon}\text{υφραδέο}$) код Хом. Од. 19.352. Page, LGS, предлаже $\acute{\alpha}\text{πό κραδί[α]ς}$, међутим, ова фраза потврђена је са глаголом говорења или слушања једино код Еур. фр. 412.3 TrGF, IA 475, Калимах фр. 195.2 Pfeiffer, увек као $\acute{\alpha}\text{πό κραδίας}$; другде су израз и повезани идиоми праћени глаголом осећања (упор. Хом. Ил. 9.343 $\acute{\epsilon}\kappa$ θυμοῦ φίλεον, Diggle о Теофр. Каракт. 17.3).

Ни κρατερόφρων нити $\dot{\iota}\text{πποκέλευθος}$ (доп. Lobel (1967a) 4) не односе се на Посејдона, било где у архајском или класичном грчком. Обоје су епски облици; први се јавља у лирици Ибик фр. 298.2 PMGF, о Атени) и натписима (CEG 1.206.2, 243.2, 295, Атина око 510–480 године, Διός κρατερόφρωνι παιδί, о Атени). Веза између Посејдона и коња добро је позната (упор. фр. 272, Braswell о Пинд 4.45(6), Lazzeri (2008) 186 n. 427). κρατερόν није вероватна допуна, пошто би леви горњи угао од $-\text{ни}$ - био видљив. πάτρω' (доп. Page, LGS; упор. фр. 292) не даје крај речи на очекиваном месту (тако Haslam (1974) 20 n. 22), али подаци су нам недовољни како бисмо закључили да се на том месту очекује крај речи.

6–8 $\underline{\text{uu}}$ – $\underline{\text{uu}}$ –]ς μεμναμένος α[$\underline{\text{uu}}$ – – I $\underline{\text{uu}}$ – $\underline{\text{uu}}$ Γαρυόναν θ[αν]άτου (доп. Lobel (1967a) 4); можда $\acute{\alpha}\gamma' \dot{\iota}\text{ποσχεῖο[ς]} \text{ μεμναμένος } \acute{\alpha}\text{ν[περ } \dot{\upsilon}\text{πέστας μή βούλεο Γαρυόναν } \theta[\text{αν}] \acute{\alpha}\text{του}$ [ρῦσθαι στυγερῶ „сети се свог обећања и немој да те жеља обузме да спасиш Гериона од ужасне смрти“ (6–7 доп. Page, LGS, SLG; 8–9 Barrett (1968) 23–4. Упор. Хом. Ил. 2.286 $\dot{\iota}\text{ποσχεῖοιν } \dot{\eta}\nu$ περ $\dot{\upsilon}\text{πέσταν}$, Од. 10.483 $\dot{\iota}\text{ποσχεῖοιν } \dot{\eta}\nu$ $\dot{\upsilon}\text{πέστης}$, Алкеј фр. 34.7–8 Voigt $\theta[\text{αν}] \acute{\alpha}\text{τω } \rho\acute{\upsilon}\text{εσθε } \zeta\text{ακρούεντος}$. Друге две интерпретације проблематичне су, као што Barrett (1968) 17 наглашава. (1) Атена, стални помагач, Хераклов, тешко да би говорила Посејдону да спасе Гериона. (2) Могла му је казати да спасе Гериона изазивачким тоном, пре него што му каже да ће бранити Херакла (Page, LGS, допуњавајући $\dot{\iota}\theta\iota$ $\rho\acute{\upsilon}\text{εο}$ у 8); али због чега би тада толико наглашавала Посејдоново обећање? Као што Пејц (1973a) 150 наглашава „у херојском свету, када говорник каже ‘сети се шта си обећао’ он ће захтевати да се испуни а не да се не испуни то обећање.“

За позицију почетка говора код Стесихора видети фр. 15.5–6п.

19

Овај фрагмент састоји се од три одвојена комада папируса. Први (Lobel фр. 4, највећи од исечака, садржи редове 1–17 и 31–47), састоји се од два блока текста од дна стубаца XI и XII. Други (фр. 5, само два слова) Lobel је прикључио крају реда 10 (1967a) 5. Трећи (фр. 1; редови 18–22) потиче са врха ступца XII а Barrett је покушао да га прикључи фрр. 4–5 (1968) 20 (потвр. Page (1973a) 154). Ово даје континуирано кретање текста

од ступца XI (фрр. 4 + 5) до првих пет редова ступца XII (фр 1), након којег долази јаз од осам редова пре остатка ступца XII (фр. 4). Било је најмање три појављивања ступца XII на папирусу, тако да ово прикључивање није извесно. Али мала количина текста сачувана у фр. 1 садржи две фразе (ἐπ[ί] χθόνα κεφάλᾳ) који се очигледно могу повезати са крајем ступца XI од фр. 4 + 5, који описује како је Херакле ударио једну од Герионових кацига. Не чини се извесним то да фр. 1 потиче из различитог ступца XX те да случајно садржи израз који се добро уклапа у ову празнину.

1–11 Херакле је угледао Гериона како се приближава и размишља о најбољј тактици против њега.

2 **ἵναντ[ι]**: вероватно ἵναντ[ίον или ἵναντ[ίβιον (доп. HLS), описујући борбу прса у прса (упор. Хом. Ил. 12.377 μάχεσθαι ἐναντίον, 8. 255 ἐναντίβιον μάχεσασθαι), што Херакле није вољан.

3 **ἵαν δοιω [ι]**: слово између ο и ω тешко да може бити било шта друго осим јоте (тако исправно Führer (19696) 679). Ниједан вокал не даје прихватљиви поредак, било који консонант произвео би кратак вокал а – и – није допуштено у метричкој схеми. Неколико учењака предложило је ламбду; остаци ово не оправдавају.

5 **τα νόωι διελε[ι]**: вероватно διελέξατο („посаветовати се с неким“; упор. West о Хес. Дела 499 κακά προσελέξατο θυμῶι, који пореди Алкеја фр. 129.21–2 Voigt κήνων ο φύσγων οὐ διελέξατο πρὸς θυμόν) или δίελεν („одлучио је“; Lobel (1967a) 6).

7 **πολύ κέρδιον εἶν** „било је корисније“; Diggle (1970) 5, допуњава ἐδοάσσατο (са οἱ или γάρ), поредећи хомерско ᾧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι (Ил. 13.458 итд.; за даље видети Roisman (1990) 26–32. εἶν је еубејски јонски и стога претпостављени део Стесихоровог родног вокабулара (тако Nötiger (1971) 17, West (1971a) 303 = (2011–13) II 81–2, Willi (2008) 68).

8 **ἵοντα λάθραι πολεμεῖ[ι]ν** „борити се опрезно“ (доп. Lobel (1967a) 6); пре вероватно ἀπάνευθε κίοντα „држећи се подаље“ (доп. Barrett (1968) 19). Упор. сличну потајну тактику коју користи Херакле против Диомеда код Пинд. фр. 169a.18–20 C–M (тако Bornmann (1978) 34). Начин Херакловог напада може побудити симпатије публике за његовог непријатеља, који (испрва) нема прилику да узврати.

9 **κρатаῖωι** „моћан, насилан“; вероватно сам Герион. Page (1973a) 150 предлаже ἀνδρῖ или φωτί.

10–11 **υυ – – εὐράξ κατεφράζετ[ο] οἱ υυ – υυ [πικρόν ὀλεθρον** „на страну ... горку пропаст смишљајући му“. Пре кси, сачуван је траг дијагоналног потеза, што у овом контексту мора бити алфа. εὐράξ (доп. Barrett (1968) 19) потврђено је код Хомера στῆ δ' εὐράξ σύν δουρί λαθών (Ил. 11.251, 15.541). Почетак реда вероватно је садржавао партицип који је пратио главни глагол κατεφράζετο: или βεβαῶς δ' (Page, LGS стр. 268)

или πτάξας δ' (ид. (1967а) 6) могу доћи у обзир. катеφράζет[ο] ... ἄλεθρον ([ο] не прихва-
та Lobel (1967а) 6), упор. Хом. Од. 15.444 ἐπιφράσσετ ἄλεθρον.

πι]κρός (доп. Lobel (1967а) 6) обично одређује ὀϊστός у епици, док је ἄλεθρος квали-
фиковано са λυγρός или αἰπύς. Стесихор адаптира епску употребу како би превео
епитет „са извора смрти на саму смрт, одражавајући физичко пробијање и такође по-
тенцијал за изазивање туге“ (Maingon (1980) 100). Претходни јаз могао би се попунити
са δολομήδεα (Page (1973а) 151); упор. Хес. Теог. 160 δολίην δέ κακίην ἐπεφράσσατο τέχνην.

12–13 ἔ]χευ ἀσπίδα πρὸς[θ' „држао је штит пред /собом/“ (доп. Page, LGS); упор
Хом. Ил. 12.294 ἀσπίδα μὲν πρὸςθ' ἔσχετο, 20.162–3 ἀσπίδα θεοῦριν πρὸςθεν ἔχε στέρνοιο,
22.313 πρὸςθεν δέ σάκος στέρνοιο, 7.224 σάκος πρὸςθε στέρνοιο φέρων. Прикази на ва-
зама показују да је штит држао Герион а не Херакле; штавише, Херакле нема разлога
да заузме одбрамбени став, пошто Герион још није свестан његовог присуства (упор.
8). Захваљујући конвенцијама поделе речи очекивали бисмо тету пре елидираног
вокала да се појави на почетку реда 13 (фр. 15.20–4н.).

13–17 „с његове главе“, „кацига са коњским репом“, „на земљи“, то је све што је
сачувано од ових пет редова. Предмет на земљи вероватно је кацига (тако Page, код
Barrett (1968) 20, и Page (1973а) 151), коју је Херакле оборио или на њу циља неким
пројектилом, вероватно каменицом. Ово чини једну од Герионових глава рањивом
за стреле које се одапињу у редовима 31–43. Page (1973а) 151 реконструише оно што
следи *exempli gratia* (почињући у 12; кра[тос доп. Lobel (1967а) 6): χῶ μὲν στέρνων ἔ]χευ
ἀσπίδα πρὸς[θ', ὁ δὲ πέτρῳι κροτάφοιο καθί]κετο τοῦ δ' ἀπό кра[тос ἀφ'αρ μεγάλαи канаχᾶи
πέσεν ἰπ]πόκομος τρυφάλει [ἀ δ' αὐτόθι μίμνεν] ἐπὶ ζαπέδωи. Друга могућност у реду 14
је кат ὀχηά νιν ἴ]κετο (Tsitsibakou-Vasalos (1990) 12–13), са ὀχεύς које означава ремен који
држи кацигу, као код Хом. Ил. 3.369–72. Друга могућност, да је Херакле одапео стрелу
коју је кацига одбила и пала на земљу (тако Barrett (1968) 20), мање је привлачна. Ако
је кацига пружила такву заштиту од прве стреле, Стесихор би вероватно напоменуо
њен неуспех да одбрани од друге. Став који је заузео Curti (1955), да редови 12–17 ре-
капитулирају опис Герионовог оклопа оснива се на реду 17; Curti (стр. 5) предлаже да
је Герионов мач лежао „на земљи“, али му је ту био од мале користи.

У *Илијади* Аполон скида Патроклову кацигу, што је чин који наговештава ратнико-
ву непосредну погибију (16.793–800; упор. Purves (2006) 187–8). За ἰππόκομος τρυφάλει
(доп. Lobel (1967а) 6) упор. Хом. ил. 12. 339 ἰπποκόμων τρυφαλειῶν. Термин ζάπεδον је се-
кундарни облик од δάπεδον: видети Richardson о Хом. Химн. 2.283, West (1974) 188–9.

18–20 реконструишемо *exempli gratia* τά]ν μὲν [ρ' ὀλοό]φρονες ὠκυπέτα[ι Κήρες κατὰ
πότμ]ον ἐχοῖσαι [καρπαλίμως] ἐп[λ]άξαν ἐп[ί] χθόνα, „тада Керε погубне, брзо летеће,
оборише га на земљу“, (τά]ν ἐπλάξαν доп. Lerza (1978) 86–7, ρ' ὀλοό]φρονες Κήρες κατὰ
πότμ]ον Ercoles (2011) 358), ὠκυπέτα[ι ἐп[ί] Lobel (1967а) 3). Нема прецизних паралела за
Керε које се називају брзима, међутим, оне су у епици повезане са кретањем (Хом. Ил.
2.302, 2.834, 8.528, итд). Допуна коју је предложио Ercole гласи βά]ν μὲν [ρ' ὀλοό] φρονες
ὠκυπέτα[ι Κήρες κατὰ πότμ]ον ἐχοῖσαι [пάρ δὲ οἱ αἴψ] ἐп[τ]άξαν ἐп[ί] χθόνα („погубне Керε,

брзо летеће, полетеше и његову судбину држећи, наједном се око њега окупише“), међутим, зашто би се Кере окупљале око Гериона, као у заседи, када се такви трикови од њих не очекују? И зашто би се сада тако кретале, непосредно након губљења кациге?

Irvine (1997) 45 реконструише τοῖν μὲν [δαμασ]φρονες ὠκυπέτα[ι] ρέπον αἶψα τάλαν[τ] ον ἔχοισαι [Γαρυόνα καί] ἐπ[λ]άξαν ἐπ[ί] χθόνα, што преводи „и од њих двојице, сместа брзо летеће душе господарице, тежину што доносе, учинише да Герион посрне и на земљу га оборише.“ Ово би требало да представља керосίασιју, мерење судбине између два борца, као што се затиче у *Илијади* (на пример 22.208–13), вероватно у *Εἰπι-οῖυги* (видети West (2003) 2 = (2011–13) 1 244), и другде (Irvine наводи примере на стр. 42; упор. Ercoles (2011) 354 н. 17). Али (1) опис Кήρες необично је пун алузија; (2) другде су (неперсонализоване) κήρες стављене на вагу и падају саме од себе (Ил. 22.210–12), или се смештају на земљу или на небо (8.70–4), и саме не управљају средством; (3) не чини се погодним да се позива на брзину лета у контексту у којем је маса одлучујући фактор.

22]ωσωα[: Barrett (1968) 20 предлаже ὠσας, „ухо“, што би одговарало контексту.

31–32]ων στυγε[ρ]οῦ [θανάτο]ο τέλος: „крај, ужасна смрт“. Прва реч може бити φέρων („доносећи“ Barrett (1968) 19, уводећи овај глагол); στυγε[ρ]οῦ [θανάτο]ο захваљујући Лобелу (1967а) 6, након којег τε[λος] (доп. Barrett (1968) 24) изгледа као једино могуће тумачење трагова. Упор. фр. 97.213 θανάτου τέλος στυγερο[ί]ο и τέλος θανάτοιο код Хом. Ил. 5.553. Од. 17.476; упор. обрнуто у Ил. 3.309, Теог. 768 θανάτοιο κακόν τέλος код Хом. Од. 24.414, и трагичке адаптације израза које наводи Sideras (1971) 135–6. За στυγερόν у овом контексту упор. Хом. Од. 24.414 μνηστήρων στυγερόν θάνατον, 12.341 στυγεροῖ θάνατοι, Еур. Мед. 994, Hunter о Теокр. 17.48–9; такође στυγερός δ’ ἄρα μιν σκότος εἶλεν код Хом. Ил. 5.47 и στυγεροῦ Ἀΐδαο у 8.368.

Напомена на маргини στυγεροῖο το [ ] [στυγεροῦ θανατ[ ] навела је Барета код LGS да идентификује варијанту θανάτου στυγεροῖο. Ако би се преместила у главни текст, нико не би имао замерки.

33–47 За метафоричан језик у овом одељку видети горе.

33–4 κ[ε]φ[αλ]ᾱί περί [– u] ἔχων πεφору[γ]μένος αἵματ[ι] [ ] – цц – τε χολᾱί „око... главе, умрљане... крвљу и жучем“ (доп. Lobel (1967а) 6). κεφαλᾱ је употребљено за врхове стрела код Бакхил. 5.74–5 χαλκεόκρανον ... ἰόν; упор. такође [Хес.] Scut. 130–2 πολλοί δ’ ἔντοσθεν ὄστοι ριγηλοῖ θανάτοιο λαθιφθόνγγοιο δοτήρες πρόσθεν μὲν θανάτον τ’ εἶχον καί δάκρυσι μῦρον. Након пері потребна нам је именица. Barrett (1968) 24 допуњава πότμον, што је често повезано са θάνατον (упор. Хом. Ил. 2.359, Од. 24.31, Еур. Ор. 1029–30). За πεφору[γ]μένος αἵματ[ι] упор. Хом. Од. 9.397 πεφурμένον αἵματι, 18. 336 φορύξας αἵματι. За комбинацију крви и жучи упор. Хипон. фр. 73.3 IEG, Мен. Сам. 401–2. Након αἵματ[ι] допуна πικροτάτα[ι] (Lerza (1979) 43) вероватна је; упор. Соф. фр. 8546 TrGF, Александ фр. 16.12 PCG. Друга могућност је δριμυτάτα[ι] (JD).

35–3 ὀλεσάνορος αἰολοδε[ί]ρου ὀδύναισιν “Υδρας „у крв Хидре змијолике људо-морке“ (доп. Lobel (1967a) 6). Изненадни упад секундарне приче о Хераклу „долази у најодлучнијем тренутку, пошто је публика наведена да размишља о томе како се овај тренутак одражава у ширим обрасцима Хераклове каријере“ (HLS). Ово је најранија референца за Хераклову употребу стрела отрованих Хидрином крвљу, иако је отровна стрела потврђена код Хомера (видети G. Murray (1924) 120–30, West о Хом, Од. 1.257 и даље; за употребу отровних стрела у раним културама уопштеније видети Jones (2007) 20–31). Хидра се појављује рано у књижевности (упор. Хес. Теог. 313–18, Писандар фр. 2 GEF, Алкеј фр. 443, Voigt, Симон. фр. 283 Poltera, Fowler, EGM II & 8.4.2) и уметности (четири примера из седмог века, детаљно код Kokkorou-Alewrass (1990) &&2019–2, 2025, 2054, и велики број из шестог; упор. Stafford (2012) 33–4). Следећа референца за Хераклово умакање стрела у Хидрину крв јесу Соф. Трах. 572–7, 714–18 (смртоносна кошуља која убија Херакла умочена је у Несову крв, а он је убијен Херакловим отровним стрелама).

ὀλεσάνορος не само да описује Хидру него „пућује и на то шта ће Гериону учинити отров“ (HLS). Другде је потврђено код Теогн. 399, Нона Дион. 28.273, и могући је додатак код [Хес.] фр. 23a.30 M–W (тако Musso (1969) 72, и тако је одштампан у фр. 19.30 Most). Најближе епске паралеле јесу ὠλεσίκαρπος (Од. 10.510, о дрвећу), φθεισίηνωρ (Ил. 2.833, Хес. Теог. 431, (Хес.) фр. 25.9 (додато) о πόλεμος), и φθεισίμβροτος (Ил. 13.339 о μάχη); упор Risch (1974) 192. Друге Стесихорове –εσι– сложенице јесу λιπεσάνωρ (фр. 85.5), ἀγρεσίθηρος (фр. 189.7), и ἀρχεσίμолπος (фр. 278). Код Хомера придеви на –ήνωρ имају женски род на –άνειρα, али каснији песници, као Стесихор, употребљавају –ήνωρ за завршетак женског рода (Бакхил. 1.150, Пинд. фр. 236 C–M).

Wackernagel (1889) 40 = (1953–79) II 936 сачињава листу осталих сложеница овог облика.

αἰολόδειρος употребљава Ибик фр. 317(a).2 PMGF о водомару; описује сасвим обична створења и код позних песника (јаребице код Опијана Кинег. 2.317, ласте код Нона. Дион. 12.76, славује ibid. 47.31). Код Соф. Трах. 834 Хидра је αἰόλος δράκων; исти израз користи се и за друге чудовишне змије, ибид. 11.12. Хомер описује змију као αἰόλον ὄπφιν (Ил. 12.208), а Питон има αἰόλον ἐλικτάν (φυάν у Делфијском пеану Аполону (CA стр. 141, стих 19). За αἰόλος, ποικίλος за змије даље видети Headlam о Херод. 3.89. Најближа сложеница на –δειρος је Хес. Оп. 203 ποικιλόδειρος (о славују); упор. δουλιχόδειρος (Хом. Ил. 2.460), ὑψίδειρος (Бакхил. 4.4).

ὀδύναισιν је у апозицији αἵματα и χολά, „потез скоро Пиндарове снаге“ (Page (1973a) 152). Реч живо евоцира и Хидрин бол и Герионову патњу.

36–7 σιγὰι δ ὄ γ’ ἐπικλοπάδαν ἐνέρεισε μετώποι „У тишини она је кришом нашла свој пут до његовог чела“. ὄ γ’ означава стрелу (тако Page (1973a) 152, која је персонификована (упор. Хом. Ил. 21.168 λιλαιομένη χροός ἄσαι, о копљу), не Херакла (према Lobel (1967a) 6). Каснији поглед укључује наглу промену теме и за Херакла се тешко може рећи да је „отпослао“ стрелу у овом тренутку битке. Прилози на–δην добро су потврђени већ код Хомера (видети Rau (2006) 212–13). Стесихоров облик могао би бити

његова сопствена кованица; ако је тако, та би новина нагласила Хераклову препре-деност. На другим местима ἐνερειδῶν иде са акузативом објекта; једина паралела за непрелазни смисао јесте у Аристоф. Обл. ἐρειδουσιν εἰς Ὑπέρβρολον. За пролазак про-јектила кроз чело упор. Хом. Ил. 11.95–8

τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα μετώπιον ὀξείῃ δουρὶ
νύξ', οὐδὲ στεφάνη δόρου οἱ σχέθε χαλκοβάρεια,
ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
4.459–61 = 6.9–11
τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἵπποδασειῆς,
ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
αἰχμῇ χαλκείῃ· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.

38–9 διὰ δ' ἔσχισε σάρκα [καί] ὀ[στ]έα δαίμονος αἴσαι „Прође му кроз месо и кости одлуком божанском“ (доп. Page (1967)). Упор. Хом. Од. 9.293, 11.219 σάρκας τε καὶ ὀστέα, али комбинација се никада не јавља другде у контексту ране која је задобијена у боју. δαίμονος αἴσαι јавља се код Хом. Химн. 2.300 и у номинативу код Хом. Од. 11.61; упор. такође τύχαι δαίμονος код Пинд. 8.67, Stinton (1965a) 146 = (1990) 16. Специфичније и обичније Διός αἴσα јавља се (у различитим падежима) код Хом. Ил. 9.608, 17.321, од. 9.52, Хом. Химн. 3.433, [Хес.] 204.126 M–W, Пинд. 9.42, Еур. Хипол. 241. Израз је могао подсетити слушаоца на божанско веће које је претходило боју и вероватно одредило Герионову судбину (фр. 18, тако HLS).

40–1 διὰ δ' ἀντικρὺ σχέθεν οἰστός ἐπ' ἀκροτάταν κορυφάν „Стрела се зарила у сам врх чела“ (доп. Lobel (1967a) 7). Прецизан опис ране имплицира да је Херакле одапео стрелу навише из клечећег или повијеног положаја (HLS), што одговара нагласку на његову препреденост. Упор. Хом. Ил. 5.99–100 διὰ δ' ἔπτато πικρὸς οἰστός, 1 ἀντικρὺ δὲ διέσχε, и, о копљима, 4.481–2 ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος Ἴ ἦλθεν, 11. 253 ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαεινοῦ δουρὸς ἀκκῆ, и 20.416 ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχος αἰχμῇ. Двосложно οἰστός не налази се другде све до Еурипида (нпр. Мед. 634). κορυφή се користи за главу (увек Зевсову) код Хом. Хим. 3.309, Хес. fr. dub. 343.12 M–W, Ибик фр. 298.4 PMGF, Пинд. 7.36, Еур. Ијон. 456–7 (последња два стоје са ἄκρος или ἀκροτάτος; у епици ово друго одређује κορυφή само када означава планину, као код Хом. Ил. 13.12, Хес. Теог. 62)

42–3 ἐμίαινε δ' ἄρ' αἵματι πορφυρέωι θώρακά τε καὶ βροτόεντα μέλεα. „И умрља крвљу пурпурном напрсник и удове окрвављене“ (доп. Page (1967)). Упор. Хом. Ил. 5.100 παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ, 17.360 αἵματι δὲ χθῶν δεύετο πορφυρέωι. Хомер је једини архајски или класични писац који употребљава βροτόεντα, користећи га да одреди ἔναρα или ἀνδράγυρια, обоје „плен“. δ' ἄρα се налази у епском и лирском наративу и у познијем грчком; упор. фр. 180.2, Denniston 33–5, West (1965) 201.

44–7 ἀπέκλινε δ' ἄρ' αὐχένα Γαρ[υόνας] ἐπικάρσιον, ὡς ὄκα μ[ά]κω[ν] ἄτε καταισχύνοις ἀπαλόν [δέμας] αἶψ' ἀπό φύλλα βαλοῖσα ν[ι] – υι „Тад Герион обори врат на страну, као мак, који кад обличје губи без лишћа остаје...“ (доп. Page (1967), осим μ[ά]κων доп. Lobel (1967a) 7). Стесихорово поређење призива одломак из *Илијаде*. Теукро циља стрелом на Хектора али маши, погађајући свог брата Горгиониона у груди; μήκων δ' ὡς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἢ τ' ἐνὶ κήλῳ καρπῶ βριθομένη νοτίησί τε εἰαρινῆσιν, ὡς ἐτέρωσ' ἤμισε κάρη πῆλῃκι βαρυθθέν (8.306–8). Лирски песник додаје детаљ о пропадању префињеног облика цвета и губљењу латица; као резултат, „ефекат контраста између поређења и контекста који користи Хомер замењен је коинциденцијом: мак умире“ (D. Fowler (1987) 189. Отпадање латица може одражавати губитак кациге чудовишта, пружајући несавршену лепоту последњим тренуцима једне од његових глава.

За клањање врата упор. Хом. Ил. 23.879 αὐχέν ἀτεκρέμασεν (о устрељеном лабуду), 13. 543 ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε κάρη, Од. 9.371, 22.17. За δ' ἄρ у лирском наративу видети фр. 19.42–3п. ἐπικάρσιος се другде налази у архајском грчком само код Хом. Од. 9.70, а потом се појављује у јонској прози. ὡς ὄκα (или ὄτε), које уводи поређење потвђено је у поезији од Хомера надаље и повремено у прози (видети K–G II 492, Braswell о Пинд. 9.16). Потом следи „упад“ хумане речи καταισχύνοις (упор. Хом. Ил. 18.23–4, 24.416–18, Соф. Антиг. 529) из главног контекста поређења (Fowler (1987) 189 п.17 наводећи Silk (19749 138–49; видети такође Соф. Трах. 31ffn.), доводећи средства и објект поређења ближе једно другоме; такође повлачи за собом ἐμίαινε (42), појачавајући везу између Гериона и мака. ἀπαλόν δέμας среће се код Анакреонта. αἶψα је често у лирици као и у епици (FJ/W о Есх. suppl. 481); његов тачан смисао овде може постати јасан у речима које следе.

20

Овај кратки фрагмент могао би доћи након фр. 19; пошто је уклонио Герионово прво тело стрелом, Херакле полази на друго са својом тојагом (тако Barrett код Page (1973a) 153.) Такав план напада представљен је на бројним вазама. Он такође одражава образац из *Илијаде* у којем ратник удара другог издалека стеном или копљем а потом прилази ближе и бори се мачем (упор. фр. 4.517–26, Fenik (1968) 23, 61, 64).

Ако је ово исправно, постоји празнина од неких педесет редова између фр. 19 (који заузима ступце XI и XII) и овог фрагмента, који долази на крају ступца, али који неће одговарати крају ступца XIII (или IV, VI, VIII, X, и XII). Могућа су алтернативна места: фрагмент може доћи након кратке ретроспективе приказа Герионове погибје касније у поеми; или након Херакловог напада на пса Орта, који у неким приказима има више од две главе.

2 δεύτερ[ο]- „други“ (доп. Lobel (1967a) 20).

3 ρόπαλον „тојага“ Хераклова; упор. Пинд. фр. 111.3 C–M, Соф. Трах. 512, Аристоф. Жабе 495, и (за друге називе овог оружја) Mingarelli (2003) 121–2. За Стесихора (који

користи ову реч у непознатом контексту у фр. 247.5) Мегаклид каже да је први који је наоружао Херакла овим оруђем, што је тврдња коју треба примити с резервом (фр. 281n.).

21

Паусанија нам каже да Стесихорова *Герионида* помиње град Палантиј. Ово насеље могло би се појавити на два места у поеми, оба је предложио Müller (1844) III 458; ближе нам је друго, али све је неизвесно. (1) Наратив о Фолу могао би се односити на град тог имена, који се налази у Аркадији (о чему видети [Хес.] фр. 162 M–W, Паус. 5.1.8, 8.43.1, Nielsen (2002a) 583–4, (2004) 526). (2) Хераклов повратак са стадом могао га је провести кроз Италију, где је могао срести Евандра, који је напустио свој родни Палантиј у Аркадији и основао истоимено насеље у Италији (тако Дио. Хал. Рим. старине 1.40.1–2, Паус. 8.43.2). Епизода која се помиње у (1) свакако је била део Стесихорове поеме, док за другу нема експлицитне потврде. Па ипак, показатељи неких околности за ово друго налазе се у Судином коментару s.v. Στησίχορος (с. 1095 = IV 433.18–19 Adler) οἱ δὲ ἀπὸ Παλαντίου τῆς Ἀρκαδίας φυγόντα αὐτὸν ἐλθεῖν φασιν εἰς Κατάνην, што би могао бити одјек чињенице коју је најпре изнео Евандар код Стесихора, што је касније пренето на самог песника (тако Usener (1889) 369 = (1912–13) I 330, Wiseman (2004) 68); рударење по текстовима од стране биографа зарад података о ауторима било је стандардна античка пракса (ако се мисли на Евандра, референца на Катану је неочекивана, вид. напред у уводу). Хераклове авантуре у Италији биле би свакако привлачна тема за западногрчког песника. Пошто Палантиј има посебну везу са Евандром, а не Фолом, више волимо да га повежемо с њим.

22

Овај фрагмент сачувао је Атенеј, који нам најпре каже само то да потиче из сусрета Херакла и Фола код Стесихора. У наредној референци на одељак додаје да је преузет из *Гериониде*. Стихови описују тренутак кад Херакле пије вино. Barrett (1968) 22 примећује да „када је гошћење вином, које је било *casus belli* овде поменуто тако овлашно, не могу да сматрам да је догађај детаљно описан“. Можда је у праву; али мирис вина, на пример, могао би бити детаљније описан у редовима који следе.

Метрика фрагмента изгледа овако

uu – uu – uu – uu – uu – – uu – uu – uu – uu – uu – uu –

Једино место у метричкој схеми које овоме одговара налази се у строфи / антистрофи, стих (с) за којим иде први део стиха (d), или (4)–(7) у нумерацији редова на папирусу.

1–2 σκόφιον δὲ λαβὼν δέπας ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον „и као свој пехар узе посуду од три мерице“. Херакле узима велику посуду као да је мала, прелазећи границе смртника чак и у пићу. Упор. опис Несторовог великог пехара код Хом. Ил. 11.628–41, где се изгледа намеће примисао да су „јунаци из прошлости пили из посуда великих као што су данашње за мешање вина“ (West (1998) 191 = (2011–13) I 127). У познијој књи-

жевности Хераклов огроман апетит био је предмет комичних обрада (на пример Еур. Алкест. 747–72), али такав тон овде не би био прикладан, пошто је на прагу конфликт из трагедије.

σκύφιον означава мању посуду (упркос Хесих. К. 4006 = II 526 Late кратήρες: σιτλία, σκουφία). То је деминутив од σκύφος који се обично односи на дубоку посуду (упор. Еур. Кикл. 390–1, о посуду коју Одисеј нуди Полифему, са Dale (1952) 129–30 = (1969) 99). δέλας се односи на велику посуду за мешање (тако исправно Collinge (1957)), као она која код Хомера припада Нестору (Ил. 11.632) и Кирки (Од. 10.316–17). Ова два одломка треба повезати са микенским *di-pa*, што је термин који је праћен идеограмима који приказују посуде без дршки или са два до четири слободно стајаћа прстена усправно према рубу. Другим речима, *di-pa* означава дубоку посуду, вероватно за складиштење. Другде у епици и у каснијем грчком δέλας означава посуду која се држи руком. (σκούλφειον, према претпоставци коју је изнео Casaubon (1600) 516.29–30, 37–40, што даје придев који прати δέλας уместо пара именица, и то би се комбиновало са Фридмановим (Friedemann) πίνειν, како би се уклопило у стихове епode (f) и (g), папирусне редове (14)–(17). Придев није потврђен, али је σκούλφον потврђено у раној епици и лирици.)

Конструкција ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον нејасна је. Она значи или (1) „мерећи три амфоре“, са τριλάγυνον као именицом средњег рода или (2) „веома велика“, скоро три амфоре, са τριλάγυνον као придевом (упор. Nöthiger (1971) 147). Ред речи природнији је у (1), што ми донекле држимо за боље. Једино појављивање τριλάγυνον као придева, јесте на разноликом попису из другог века (Р.Оху. 741.12); али реч би требало да има паралеле као што су τετράδραχμον, ἑκατόμπεδος (Хом. Ил. 23.164), ἑκατόμβοιος (2.449) и друге које је сакупио Risch (1945) 20–1 = (1981) 117–18. Ниједан смисао ἔμμετρον нема тачне паралеле, премда смислу изнетом у (1) треба дати предност. ἔμμετρον „велики,“ чини се инфериорним у овом контексту од, рецимо, περίμετρος или ἄμετρος („немерљиво“). Смисао ὡς у (2) може имати паралеле са његовом употребом у прози „са речима сложеним са бројевима“ да значи „око“ или „приближно“ (LSJ s.v. E), али овде преостаје нешто необично: Стесихоров наратор чини се свезнајућим; зашто би приближно одређивао величину посуде? (HLS).

3–4 πὶ ἐπισχόμενος τὸ ρά οἱ παρέθηκε Φόλος κέρασας „Који му је Фол смешао и ставио пред њега, подигао је устима својим и пио“. Упор. Хом. Од. 4.66 (sc. νῶτα... οὔτα) ἐν χερσίν ἐλών τὰ ρά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῶι. За ἐπισχόμενος упор. Плат. Фед. 117c ἐπισχόμενος ἐξέπιεν, Апол. Род. 1.472–4, Р.Оху. 5102 фр. 5. 10 πίνειν ἐπισχ[(могуће хеленистички; упоредио Parsons код Benaissa (2011) 42).

23

Овај фрагмент састоји се од два засебна дела; хоризонтални редови показују да су паралелни, али не назначавају распон (Lobel (1967a) 24). Почеци редова на другом делу отривају да он представља еп. 1–7; то би могло да се нађе у било ком ступцу изузев VI. Стубац непосредно пре еп. 1–7 увек садржи ант. 6–еп. 3, што се поклапа са крајевима редова на другом комаду папируса (иако ант- 6 није сачувана).

Page (1973a) 144 сматра да се овај фрагмент односи на наратив о Фолу. Можда је у редовима 33–5 неко дао (δῶκε) некоме посуду из које (ἔνθεν) овај пије вино (οἶνον). Стварно Хераклово пијење одвија се у фр. 22, али овај фрагмент могао би садржавати каснији опис тог фаталног тренутка.

35 οἶνον: следећа реч могла би бити ἐ[ρ]υθρόν (тако Führer (1969b) 683), пошто је остао траг „левог лука кружнице“ (Lobel (1967a) 24); упор. Хом. Од. 5.165 итд, Архил. фр. 4.8 IEG, Хом. Химн. 2.208.

35–6 πευ]καλίμο[ισιν: тако Barrett код Page (1973a) 144. Слово са тачком представљено је луком који је сачуван на једном влакну „изнад основне линије“ (Lobel (1967a) 24). Тумачења као што су -καλίμα[ισιν (Lazzeri (2008) 302) или καλίμᾶν (Lobel) намећу непоуздано тумачење заобљеног остатка; ово друго такође оставља крајњи слог реда (који се поклапа са крајем периода) трапаво неиспуњеним.

24

Помињање сукоба и коња може указивати на везу са Фоловим наративом.

1]κῶν φατά θ.. „и непојмљиви“; тако Führer (1969b) 678; упор. [Хес.] Scut. 230 Γοργόνες ἀπλητοί καί οὐ φαταί. Слово непосредно након φατά, са својим округлим обликом и мрљом од мастила у средини мора бити θ или ε; само са овим другим избегава се хијат.

2 κάματος „мука, патња“. Lobel (1967a) 15 предлаже ἀκάματος, али то би нас лишило краја речи на очекиваном месту.

4 φύλοπις ἀργαλέα „страшни сукоб“. Упор. Хом. Ил. 11.278 φύλοπιν ἀργαλέην; другде код Хомера и Хесиода налазимо φύλοπιν αἰνίην. То је хитро пропраћено референцом на μάχαι: упор. фр. 100.13–14, Хом. Ил. 13.789 ἔνθα μάλιστα μάχη καί φύλοπις ἦεν, 5.496 итд. ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δέ φύλοπιν αἰνίην.

6–7 μάχαι τ' ἀνδρο[κτασῖαι τ(ε) υ – υ διαπρυσῖοι „битке, и покољ људи, и пробијање копљима...“ (доп. Lobel (1967a) 15); упор. Хом. Ил. 24.548 μάχαι τ' ἀνδροκτασῖαι τε, 7.237; такође Од. 11.612, Хес. Теог. 228, где τ' ἀνδροκτασῖαι налази на крају стиха. διαπρυσῖοι се користи код Хом. Химн. 5.19 за звуке („пробијајући, пробадајући“: Faulkner уз нав. место), а код Хомера само у прилогу διαπρυσῖοι. У јазу τ' ἀλααί τε „и бојни покличи“ уклопило би се савршено (тако JD, запажајући да придев одређује ὀλολυγαί у Хом. Химн. и Калим. Химн. 4.258, те да се хомерски прилог користи за ратничке узвике.

8 υυ – υυ – υ]ος ἵππων [: (вероватно ὠκυπόδων σθέν]ος ([Хес.] Scut. 97, фр. 75.22 M–W, Симон. Anth. Pal. 7.301.3 = 708 FGE κλόνος (упор. Есх. Перс. 106–7 ἵππιохάρμας τε κλόνους) или κτύπος (Хом. Химн. 3.262 κτύπος ἵππων); допуне и паралеле захваљујући JD.

25

Стихомеријска ознака N пре реда 36 означава ред 1300 на папирусу; то јест, десети ред петог ступца четврте секвенце. Овакви маргинални знаци стоје испод релевантног реда, између сваког стотог и сто првог, означавајући да има сто редова до тачке коју означавају. Упор. фр. 101.22 (A), фр. 97. 300 (G), Caroli (2007) 148 n. 478. Ознака омогућава да се открије метричка схема за читави фрагмент, који се састоји од два суседна ступца; ништа од онога што је сачувано на почетку редова или на крајевима, није у нескладу са овом схемом.

2 φουῖν „побећи“. εἰ испод ете тумачи реч као инфинитив; обично бисмо очекивали такву глосу изнад а не испод текста на који се односи.

3 схолија]εϋρ I ξξω ἀμ[φотέρων вероватно значи да је посебна варијанта читања забележена на левој страни, или на маргини, у оба примерка; то јест, на левој страни или на маргини две друге копије доступне писцу схолија. Референце на ове друге копије појављују се у фрр. 45.3 и 76.2 За ξξω „на левој“, ξσω „на десној“, видети Turner (1987) 14. n. 71, Cameron (2004) 174–5.

26

Испред кратког реда 2 налази се један ред, а након њега два, која су барем четири слова дужа. Редови 3 и 4 исте су дужине. Ово ће одговарати схеми само ако ред 2 одговара (7) те одатле фрагмент представља или стр.б-ант.3 или ант.б-еп.3. У каснијем распореду, редови 5 и 6 исте су метричке дужине; ипак, ред 5 не појављује се на папирусу и тако је најмање четири слова краћи од реда 6. У претходном распореду, међутим, ред 5 је два кратка слога краћи од реда 6; тако је вероватније настао образац који видимо на папирусу.

27

2 μ]έγ' ἀρίστοι [„понајбољи“ (доп. Lobel (1967a) 3). Адвербијално μέγα налази се у свим врстама поезије (FJ/W о Esch. suppl. 141 = 151).

3 ἐρ<ε>ικομενο [„искидан“ (доп. Lobel (1967a) 3); партицип је потврђен код Хом. Ил. 13.441, Тирт. фр. 19.18 IEG, Пинд. фр. 169a.25 C–M (где такође треба допунити епсилоном).

5 υ]ισσετο κυ: можда ἐ]λίσσετο (доп. Lobel (1967a) 4 са меким акцентом) κύ[κλωι (HLS, наводећи Еур. Ор. 444 κύκλωι γάρ εἰλίσσόμεθα παγχάλκοις ὄπλοισι, 358, Хер. 926–7).

28

Редови 2 и 4 кратки су; ред 6 кратак је или непостојећи. Пошто се образац редова дуг-кратак-дуг-кратак-дуг-кратак не појављује на папирусу, ред 6 мора бити празан

простор на дну ступца. Редови 1–5 представљају стр./ант. 4–8, или еп. 5-стр. 1. Потоњи образац никад се не налази на дну ступца; претходни се појављује само на дну ступца II, где редови припадају строфи.

29

Овај фрагмент налази се на дну ступца. Почетни метрички образац два крајња реда, *uu* – у сваком, ставља ван правила ступце VI, XII, и XIII. Ознаке на маргини пре првог реда сагласне су са ознакама које се појављују на маргини фр. 15.12–13, једином месту на папирусу где епода прелази у строфу на месту где су сачувани почеци редова. Закључујемо да је у сваком случају писар стављао корониду те одатле да три реда овога фрагмента представљају еп. 8 и стр. 1–2. То се једино догађа на дну ступца VII. Једини други фрагмент из ступца VII јесте фр. 12, који се метрички не поклапа са овим, и тако би могао доћи из истог ступца.

30

Параграфи означавају крај строфе или антистрофе пре задњег реда овог фрагмента, који такође пада на крај ступца.

Једино место где се то догађа јесте стубац IX.

31

Пошто су редови 4 и 6 кратки, овај фрагмент мора се налазити у стр./ант. 2–8 или еп. 3-стр. 1 (тако Page, SLG). У последњем, *ιαίνη* на крају еп. 4 било би први део од *ιαίνηται*, како би се избегао крај речи на анцепсу, међутим, медиопасив овог глагола добро је потврђен у епском и елегијском стиху. У претходном, два дуга слога на крају *ιαίνη* свакако захтева метричка схема; то је можда извесније, али и једно и друго остају као могућност.

1 **ιαι φυλο[**: Führer (1977) 10 предлаже *κ|αί φυλο[πi-*; упор. фрр. 24.4, 34.3, 100.14.

32

Редови 2 и 4 знатно су краћи од редова 1 и 3; ред 4 је нешто дужи од реда 2. Фрагмент би се уклопио или у стр./ант. 4–7 или еп. 5–8.

1 **ο]ύκ** доп. Page, SLG.

3 **ἴρρηλύθων ε[**: (или: „стигао сам“ (тако у говору) или „стигли су“. *ες* се може уклопити и у претходну и у реч која следи.

4 **εύρ]υχορ[** „простран“; тако Lobel (1967a) 20. Од постојећих могућности, *εὐρύχορος* јавља се често у лирици (на пример, фр. 100.159, епици, и елегији (видети Rou о Eur.

Бахант. 87); εὐχորτος би одговарало, међутим, ретко је (потврђено код [Хес.] фр. 372. 8 M–W и само два пута на другим местима); πολύχорδος би одговарало, али није потврђено пре Еурипида; ψυχорραγέω, које се опет први пут јавља код Еурипида, превише је дуго. Прекид речи теоретски је могућ (κλέος εὐρ]ύ χορ[οῦ?) али није извесан семантички. Референца на долазак у претходном реду подржава Лобелову реконструкцију, пошто је εὐρύχορος стандардни епитет за место.

33

Lobel (1967a) 27 спаја два комада папируса како би сачинио овај фрагмент. Ознака на маргини између редова 1 и 2 могла би бити параграф, коронида, знак за дужину, спиритус аспер или нека друга ознака. ἐκ]νάμφθη[„био је осакаћен“ (доп. Lobel (1967a) 22, метафора из чешљања вуне (Соф. Ај. (1029–31) н.), наговештава неку насилну акцију; да ли би ἵππο[у претходном реду могло наговештавати везу са епизодом са Фолом?

34

1]ν κονίαις: Lobel (1967a) 15 допуњава ἐ]ν што даје фразу која се често користи у контексту пада у боју (упор. Хом. Ил. 2.418, 5.75, Од. 22.383 [Хес.] Scut. 365, Тирт. фр. 10.24 IEG, Теогнид, 1268, Алкеј фр. 283.15 Voigt, Есх. Агам. 64, Еур. Андр. 112, suppl. 821); редови 3 и 4 овде наговештавају сукоб.

3 φ]ύλοπιν [α доп. Lobel (1967a) 15; видети фр. 24.4n.

35

1–2 ὡς ἦνε[πε...] | ἀπαμε[ιβ „тако он одговори“ (доп. Lobel (1967a) 28); видети фр. 15.1–3n.

36

1]ἔργα χερῶ[v: доп. Lobel (1967a) 24; вероватно у значењу именице у једнини, „дело“ (Соф. Ај. 618–620/1n.).

37

Lobel (1967a) 11 сматра да се овај фрагмент налази у горњем делу фр. 17. Ако је тако, он потиче од стр./ант. 3–6

38, 39

Хоризонтална влакна иду преко фр. 38 до фр. 39.3–5, „али перо и стил писања, премда не и писац, јесу различити, тако да размак између два одломка може бити значајан“ (Lobel (1967a) 23).

40

2 Ἄφαιστος: доп. Lobel (1967a) 24; упор. фр. 12.27n.

41

2 τ]ερπικερα[υv- „који ужива у муњама“ (доп. Lobel (1967a) 25), референца на Зевса. Ова епска реч (примери код Faulkner о Хом. Химн. 5.36) не налази се другде у лирици.

42

Овај фрагмент потиче са врха ступца и садржи два дуга реда. Он мора потицати из стубаца I, III, V, VI, VII, VIII, X, или XII.

1 ἀ]θανάτοις καταμα[: (доп. Lobel (1967a) 18. κα [(писано преко μα [може бити варијанта (ката)карусс- за катаμανύ- (тако Page (1973a) 153).

2 ...αμώνιον: можда πεδαμώνιον „узалудан, бесплодан“ (тако Lobel (1967a) 18; о примерима су дискутовали Silk (2007) 185; Poltera о Симон. фр. 5).

44

2]ασιπλο[: можда ἐρ]ασιπλο [καμ- (доп. Lobel (1967a) 27), „стилистичка варијанта епске присвојне сложенице ἐυπλόκαμος“ (Braswell о Пинд. 4.136(b), реферишући на id. (1977)), потврђено код Ибика фр. 303(a).2 PMGF, Пиндара (?) P.Оху. 2736 фр. 2(b) 10 (текст Lavecchia и Martinelli (1999) 2), вероватно Бакхил. 28.9. За остале ἐρασι- сложенице упор. фр. 248.3, Ксен. Успом. 1.2.5. ἐρασιχρήματος, Ноно Дион. 10.256 ἐρασίπетρος.

45

3 схолија κα]λύψει [ ] ἐν ἀμ(φотέροις) сугерише варијанту у читању, можда καλύψει, „у обе копије“ (фр. 25.3.n.).

76

2 Схолија ἀμ(отέρ-) ἐξω [подразумева „на маргинама обе копије“ (фр. 25.3n.).

78

2 схолија]πρόκ[вероватно је варијанта, пошто је забележен акценат (тако McNamee (2007) 372).

Литература:

- CEG = P. Hansen (yp.), *Carmina Epigraphica Graeca*, Berlin, New York, 1983–9.
D–K = H. Diels (yp.), *Die Fragmente der Vorsokratiker*, rev. W. Kranz, Berlin, 1951–2.
EG = G. Kaibel, *Epigrammata Graeca ex lapidibus conlecta*, Berlin, 1878.
EGM = R. L. Fowler (yp.), *Early Greek Mythography*, Oxford, 2000–13.
FGE = D. L. Page (yp.), *Further Greek Epigrams*, исправили и припремили за штампу R. D. Dawe и J. Diggle, Cambridge, 1981.
FgrHist = F. Jacoby и др. (yp.), *Die Fragmente der griechischen Historiker*, Leiden, Boston, Cologne, 1923–)
GEF = M. L. West (yp.), *Greek Epic Fragments from the Seventh to the Fifth Centuries BC*, London 2003.
IEG = M. L. West (yp.), *Iambi et Elegi Graeci ante Alexandrum cantati*, Oxford, 1989–92.
K–G = R. Kühner, *Zweiter Teil, Satzlehre*, Hanover, Leipzig, 1898–1904.
LGS = D. L. Page (yp.) *Lyrica Graeca Selecta*, Oxford, 1968, corr. 1973.
LSJ = H. G. Liddell, R. Scott, *A Greek-english lexicon*, Oxford, 1940.
M–W = R. Merkelbach and M. L. West (yp.), *Fragmenta Hesiodica*, Oxford, 1967; suppl. *Fragmenta Selecta*, F. Solmsen; *Hesiodi Theogonia et Dies Scutum*, Oxford, 1990.
PCG = R. Kassel, C. F. L. Austin (yp.), *Poetae Comici Graeci*, Berlin, New York, 1983–2001.
PEG = A. Bernabé, *Poetae Epici Graeci. Testimonia et fragmenta*, Stuttgart, New York, 1996–2007.
PMG = D. L. Page (yp.), *Poetae Melici Graeci*, Oxford, 1962, corr. repr., 1967.
PMGF = M. Davies (yp.), *Poetarum Melicorum Graecorum Fragmenta*, Oxford, 1991–).
SH = P. H. J. Lloyd-Jones, P. J. Parsons (yp.), *Supplementum Hellenisticum*, Berlin, New York, 1983.
SLG = D. L. Page (yp.), *Supplementum lyricis Graecis. Poetarum lyricorum Graecorum fragmenta que recens innotulerunt*, Oxford, 1974.
S–M = B. Snell, H. Maehler, *Bacchylides*, Leipzig, 1970; *Pindari Carmina cum Fragmentis*, Leipzig, 1987–9.
TrGF = *Tragicorum Graecorum Fragmenta*; том. I–V, Göttingen, 1971–2004.
WSB = W. S. Barrett
MLW = M. L. West
- O. F. Kleine, *Stesichori Himerensis fragmenta*, Berlin, 1828.
T. Bergk, *Poetae Lyrici Graeci*, Leipzig, 1843.
D. L. Page, в: PMG, LGS, SLG.
D. A. Campbell, *Greek Lyric Poetry*, London-New York, 1967.
M. Davies, PMGF.
K. McNamee, *Annotations in Greek and Latin Texts from Egypt*, Oxford, 2007.
P. Curtis, *Stesichoros's Geryoneis*, Leiden, Boston, 2011.
M. Ercoles, *Stesicoro*, Bologna, 2013.
- Aubet, M.-E., *The Phoenicians and the West*, Cambridge, 2001.
Austin, C. F. L., *Aristophanes*, Oxford, 2004.
Barrett, W. S., *Euripides, Hippolytos*, Oxford, 1964.
Barrett, W. S., *Stesichoros and the story of Gerion*, lecture at the Oxford Triennial, 2007.
Barrett, W. S., *Stesichoros, Geryoneis*, SLG; publ. 2007.
Barrett, W.S., *Greek Lyric, Tragedy, and Textual Criticism*, Oxford, 2007.
Beckel, G., *Götterbeistand und Bildüberlieferung griechischer Heldensagen*, Waldassen, 1961.
Belen Deamos, M., *Phoenicians in Tartessos*, 2009.
Benaisa, A., *Hellenistic(?) hexameters*, *The Oxy. Papyri*, 77, 2009.
Bergk, T., *Die Geburt der Athene*, *Jahrbücher für classische Philologie*, 1884.
Bertelli, L., *Hecataeus from genealogy to historiography*, Luraghi, 2001.
Billerbeck, M., Zubler, C., *Stephani Byzantii Ethnica*, Berlin, New York, 2006–).
Boardmann, J., *Herakles at sea, Cain и др.*, 1989.

- Bornmann, F., Zur Geryoneis des Stesichoros und Pindars Herakles-Dithyrambos, ZPE, 1978.
- Braswell, B. K., A Commentary on the Fourth Pythian Ode of Pindar, Berlin, New York, 1988;
- Braswell, B. K., A Commentary on Pindar Nemean Nine, Berlin, New York, 1998.
- Brize, P., Die Geryoneis des Stesichoros und die frühe griechische Kunst, Würzburg, 1980.
- Broggiato, M., Cratete di Malo. I frammenti, La Spezia, 2001.
- Burkert, W., Le mythe de Geryon: perspectives préhistoriques et tradition rituelle, Gentili and Paioni, 1977.
- Burnett, A. P., Jocasta in the West; The Lille Stesichorus, CA, 1988.
- Buxton, R. G. A., Forms of Astonishment. Greek Myths of Metamorphosis, Oxford, 2009.
- Cairns, D. L., Oxford Readings in Homer's Iliad, Oxford, 2001.
- Casaubon, I., Athenaei Deipnosophistarum Libri XV, Heidelberg, 1597.
- Castellaneta, S., Note alla Gerioneide di Stesicoro, ZPE, 2005.
- Campbell, D. A., Greek Lyric. Vol.2, Cambridge MA, London, 1988.
- Chantraine, P., Grammaire Homérique, Coll. De Phil. Class., Paris, 1942–53.
- Collinge, N. R., Mycenaean di-pa and δῆρα, BICS, 1957.
- Coo, L. M.-L., The speech of Onetor and its tragic model, SIFC, 2010.
- Curti, M., L'elmo caduto? Note a Stesicoro, Gerioneide, S15, Davie's ZPE, 1995.
- Dale, A. M., The metrical units of Greek lyric verse, CQ, 1969.
- Davies, M., A convention of metamorphosis in Greek art, JHS, 1986.
- Davies, M. A., Monody, choral lyric and the tyranny of the hand-book, CQ 1988.
- Davies, M. A., Stesichorus' Geryoneis and its folk-tale origins, CQ, 1988b.
- Diggle, J., Euripides, Cambridge, 1970.
- Diggle, J., Marginalia Euripidea, PCPS, 1969.
- Diggle, J., Stesichorus, P. Lille, ZPE, 1979.
- Di Gregorio, L., Scholia vetera in Hesiodi Theogoniam, Milan, 1975.
- Dodds, E. R., Euripides. Bacchae, Oxford, 1944, 1960.
- Dörig, J., Gigon, O., Der Kampf der Götter und Titanen, Bibl. Helvetica Romana, 1961.
- Drachmann, A. B., Scholia vetera in Pindari carmina, Leipzig, 1903–27.
- Drougou, S., Kentauroi et Kentaurides, LIMC, 1997.
- Ercoles, M., Stesichorus PMGF; (Geryoneis: a textual proposal), 2011.
- Faulkner, A., The Homeric Hymn to Aphrodite, Oxford, 2008.
- Fenik, B., Typical Battle Scenes in the Iliad, Wiesbaden, 1968.
- Fenoglio, S., Epiteti e formularia della notte nei poemi omerici; Bertol. And Gasti, 2005.
- Finglass, P. J., Stesichorus and the leaping lot, ZPE, 2013.
- Finglass, P. J., Stesichorus and the West, ZPE, 2014.
- Fontenrose, J. E., Python. A Study of Delphic Myth and its Origins, Berkeley, 1959.
- Fraenkel, E. D. M., Aeschylus, Agamemnon, Oxford, 1950.
- Führer, R., Formproblem-Untersuchungen zu den Reden in der frühgriechischen Lyrik, Munich, 1967.
- Führer, R., Zur metrischen struktur von Stesichoros' Συοθηραι, Hermes, 1969.
- Führer, R., Die metrische struktur von Stesichoros' Γηρυσονηις, Hermes, 1969.
- Führer, R., Zum Stesichorus Redivivus, ZPE, 1970.
- Gaisford, T., Georgii Choerobosci Dictata in Theodosii Canones, Oxford, 1842.
- Gangutia Elicegui, E., Gerioneidas: desarrollo literario griego en contacto con el Proximo Oriente, Emerita, 1998.
- Glynn, R., Herakles, Nereus and Triton: a study of iconography in sixth century Athens, AJA, 1981.
- Griffin, J., The Epic Cycle and the uniqueness of Homer, JHS, 1977.
- Hansen, P. A., Plutarchi De Herodoti malignitate, Amsterdam, 1979.
- Hansen, P. A., Hesychiei Alexandrini Lexicon, Berlin, New York, 2005–2009.
- Haslam, M., Stesichorean metre, QUCC, 1974.
- Heyne, C. G., Pindari carmina et fragmenta cum lectionis varietate et annotationibus, Oxford, 1809.
- Hordern, J. H., Sophron's Mimes, Oxford, 2004.

- Housman, A. E., *The Classical Papers of A. E. Housman*, Cambridge, 1972.
- Hunter, R. L., *The Hesiodic Catalogue and Hellenistic Poetry*, 2005.
- Huxley, G. L., *A boar in Stesichorus*, GRBS, 1966.
- Huxley, G. L., *Greek Epic Poetry from Eumelos to Panyassis*, London, 1969.
- Irvine, J. A. D., *Keres in Stesichorus' Geryoneis*, SLG 1997.
- Kokkorou-Alewras, G., *Herakles and the Lernaean Hydra*, LIMC, 1990.
- Latte, K., *Hesychii Alexandrini Lexicon*, Copenhagen, 1953–66.
- Lavecchia, S., *Pindari Dithyramborum fragmenta*, Roma, Pisa, 2000.
- Lazzeri M., *I papavera di Verg. Aen. 9.436, Omero, Stesicoro e Ovidio*, Sem. Rom. 2006.
- Lazzeri, M., *Studi sulla Gerioneide di Stesicoro*, Napoli, 2008.
- Lerza, P., *Su un frammento della Gerioneide di Stesicoro*, AR, 1978.
- Lerza, P., *Nota a Stesicoro*, AR 1979.
- Lerza, P., *Osservazioni e congetture alla Gerioneide e all'Ilioupersis di Stesicoro*, Maia, 1981.
- Lesky, A., *Gesammelte Schriften*, Bern und Munich, 1966.
- Lightfoot, J. L., *Parthenius of Nicaea*, Oxford, 1999.
- Lloyd-Jones, P. H. J., *Sophocles*, Cambridge MA, London, 1994–2003.
- Lobel, E., *Commentary on a poetic text*, *The Oxy. Papyri*, 1952
- Lobel, E., *Stesichorus, Σοθηραι?*, *The Oxy. Papyri*, 1956.
- Lobel, E., *Stesichorus, Νοστοι?*, *The Oxy. Papyri*, 1956.
- Lobel, E., *Epimetrum*, *The Oxy. Papyri*, 1962.
- Lobel, E., *Stesichorus, Γηρουονης*, and other pieces, *The Oxy. Papyri*, 1967.
- Lobel, E., *Stesichorus, Ερυφυλη*, *The Oxy. Papyri*, 1967.
- Lobel, E., *Stesichorus, Ιλιου περσις*, *The Oxy. Papyri* 1967.
- Lobel, E., *Choral lyric*, *The Oxy. Papyri*, 1968.
- Lobel, E., *Stesichorus*, *The Oxy. Papyri*, 1971.
- Maingon, A. D., *Epic convention in Stesichorus' Geryoneis*, Phoenix, 1980.
- Malkin, I., *Myth and Territory in the Spartan Mediterranean*, Cambridge, 1994.
- Maltomini, F., *Due note Stesicoree*, SCO, 1984.
- Maltomini, F., *Stesicoro*, ZPE, 1985.
- McInerney, J., *The Cattle of the Sun*, Princeton, 2010.
- Most, G. W., *Hesiod*, Cambridge MA, London, 2007.
- Mingarelli, S., *Eracle a Kos; una lettura del fr. 33a di Pindaro*, 2003.
- Müller, K. O., *Criseos mythologicae specimen*, CJ, 1822.
- Murray, G., *The Rise of the Greek Epic*, Oxford, 1924.
- Musso, O., *Due note papirologiche*, Aegyptus, 1969.
- Muth, S., *Gewalt im Bild*, Berlin, New York, 2008.
- Nisbet, R. G. M.; Hubbard, M., *A Commentary on Horace*, Oxford, 1970.
- Nöthiger, M., *Die Sprache des Stesichorus und des Ibycus*, Zürich, 1971.
- Page, D. L., *Sappho and Alcaeus. An Introduction to the Study of Ancient Lesbian Poetry*, Oxford, 1955.
- Page, D. L., *The sources of Stesichorus fr. 74, L-P CR*, 1959.
- Page, D. L., *Comment on lyric poems*, *The Oxy. Papyri*, 1963.
- Page, D. L., *Stesichorus, P. Oxy. 2617, PCPS*, 1967.
- Page, D. L., *Stesichorus, P. Oxy. 2735, PCPS*, 1069.
- Page, D. L., *Stesichorus, The Geryoneis*, JHS, 1973.
- Parsons, P. J., *The Lille „Stesichorus“*, ZPE, 1977.
- Pearson, A. C., *The Fragments of Sophocles*, Cambridge, 1917.
- Pfeiffer, R., *Callimachus*, Oxford, 1949–53.
- Pieraccini, L. C., *Around the Hearth*, Rome, 2003.
- Poltera, O., *Simonides Lyricus*, Basel, 2008.
- Risch, E., *Wortbildung der homerischen Sprache*, Berlin, New York, 1974.

Robertson, M., Geryoneis: Stesichorus and the vase-painters, CQ 1969.
 Rozokoki A., Stesichorus, Geryoneis S11 SLG: the dilemma of Geryon, WS, 2008.
 Siebenkees, J. P., Tzschucke, C. H., Strabonis Rerum Geographicarum libri XVII, Leipzig, 1818.
 Schulten, A., Tartessos, Hamburg, 1950.
 Sideras, A., Aeschylus Homericus, Hypomnemata, 1971.
 Silk, M. S., Interaction in Poetic Imagery with Special reference to Early Greek Poetry, Cambridge, 1974.
 Stinton, T. C. W., Two rare verse-forms, CR 1965.
 Thilo, G., Hagen, H., Servii grammatici qui feruntur in Vergilii carmina commentarii, Leipzig, 1878–1902.
 Tsitsibakou-Vasalos, E., The meter of Lille Stesichorus, GRBS, 1987.
 Ucciardello, G., Sulla tradizione del testo di Ibico, Grandolini, 2005.
 Ucciardello, G., Review of Lazzeri (2008), JHS, 2010.
 Ustinova, Y., Caves and the Ancient Greek Mind, Oxford, 2009.
 Vanschoonwinkel, J., Mycenaean expansion, 2006.
 Vergados, A., The Homeric Hymn to Hermes, Berlin, Boston, 2013.
 Veronese, F. Appunti sul culto di Eracle e Gerione tra storia e archeologia, Hesperia, 2010.
 Voigt, E.-M., Sappho et Alcaeus. Fragmenta, Amsterdam, 1971.
 Wackernagel, J., Das Dehnungsgesetz der griechischen Kompozita. Basel, 1889.
 Wailinga, H. T., Ships and Sea-power before the Great Persian War, New York, 1993.
 Watkins, C., How to kill a Dragon, Oxford, 1995.
 West, M. L., Hesioda, CQ, 1961.
 West, M. L., Conjectures on 46 Greek poets, Philologus, 1966.
 West, M. L., Stesichorus redivivus, ZPE, 1969.
 West, M. L., Stesichorus, CQ, 1971.
 West, M. L., Further light on Stesichorus' Iliu Persis, ZPE, 1971.
 West, M. L., Textual Criticism and Editorial Technique applicable to Greek and Latin Texts, Stuttgart, 1973.
 West, M. L., Greek Poetry 2000–700 BC, CQ, 1973.
 West, M. L., Studies in Greek Elegy and Iambus, Berlin, New York, 1974.
 West, M. L., Stesichorus at Lille, ZPE, 1978.
 West, M. L., Greek Metre, Oxford, 1982.
 West, M. L., The rise of Greek epic, JHS, 1988.
 West, M. L., Notes on Sappho and Alcaeus, 1990.
 West, M. L., Studies in Aeschylus, Stuttgart, 1990.
 West, M. L., The invention of Homer, CQ, 1999.
 West, M. L., Studies in the Text and Transmission of the Iliad, Munich, Leipzig, 2001.
 West, M. L., Indo-European Poetry and Myth, Oxford, 2007.
 Wilamowitz-Moellendorff, E. F., Euripides, Herakles, Berlin, 1889, 1895.
 Willi, A., The Languages of Aristophanes, Oxford, 2003.
 Xylander, W., Strabonis Rerum geographicarum libri septemdecim, Basel, 1571.

Изворник: ΣΤΕΣΙΧΟΡΟΥ ΓΗΡΩΝΙΣ, Stesichorus *The Poems*, уредили, написали предговор, коментаре и превели М. Davies и Р. J. Finglass, Cambridge Univ. Press, 2014.

(Са староречкој и енглеској превео **Дејан Ацовић**)